

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2018. gada 10. – 16. februāris

Nr. 5 (1519)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Londonā atzīmē Baltijas Simtgadi

Par godu Baltijas valstu Simtgadei 31. janvārī greznajā Lankasteras namā notika britu Ārlietu ministrijas un Baltijas valstu pieņemšana, kurā bija aicināti britu un baltiešu parlamentārieši, ministri un diplomāti, kā arī latviešu, igauņu un lietuviešu kopienu pārstāvji. Viesus sagaidīja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēstnieki.

Pieņemšanas rīkotājs Sers Alans Dankans (*Sir Alan Duncan*) no Apvienotās Karalistes Ārlietu ministrijas, uzrunājot viesus, uzsvēra: "Mēs bijām ar jums pirms 100 gadiem, mēs būsim ar jums arī nākamajos simt gados." Vairākkārt izskanēja apliecinājumi, ka, sadarbojoties ar Baltijas valstīm, vienmēr pastāvēs draudzība, lojalitāte un aizsardzība. Tika atgādināts, ka Baltijas drošība ir arī Apvienotās Karalistes un visas Eiropas drošība. Latvijas vēstniece AK Baiba Braže savukārt atgādināja, ka, atzīmējot Baltijas valstu Simtgadi, varam arī atzīmēt Baltijas valstu un AK sadarbības Simtgadi, jo Lielbritānijai ir sava loma Baltijas valstu neatkarības iegūšanā.

Rīta pusē notika 2 nozīmīgas sanāksmes, kurās AK parlamentārieši tikās ar delegātiem no Baltijas valstīm. No Latvijas ieradās Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis Ojārs Ē. Kalniņš, Eiropas lietu komisijas priekšsēdis un deputātu grupas sadarbībai ar AK parlamentu vadītāja Lolita Čigāne.

Pārrunās un diskusijās uzmanība tika veltīta Baltijas valstu un AK sadarbības iespējām nā-

kotnē, kas saistītas ar drošības, starptautiskās tiesiskās kārtības un ekonomiskās attīstības veicināšanu, pēc AK izstāšanās no Eiropas Savienības.

Sadarbojoties ar Eiropas vadību tiklu ELN (*European Leadership Network*) notika Baltijas valstu un AK domnīcu diskusijas, ko vadīja ELV valdes loceklis Sers Malkoms Rifkainds (*Sir Malcolm Rifkind*). Latvijū diskusijās pārstāvēja Latvijas Ārpoli-

tikas institūta direktors Andris Sprūds. Galvenais temats diskusijām bija Eiroatlantiskā drošība, Baltijas valstu un AK kopdarbs pēc *Brexit*.

Visas pārrunu rezultātu liecības rāda, ka AK ir apņēmusies turpināt ciešo sadarbību ar Baltijas valstīm. Tika pieminēts Baltijas valstu palielinātais finansējums NATO aizsardzības tēriņu vajadzībām, kas esot piemērs vairākām NATO dalībvalstīm. Ojārs Kalniņš, Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis, ļoti pozitīvi novērtēja Britu Parlamenta apakšpalātas, gan Lordu palātas pārstāvju labvēlīgo attieksmi un zināšanas attiecībā uz Baltijas valstīm.

Par Baltijas valstu Simtgades svinēšanas sarīkojumiem Londonā bija raidījums LTV Panorāmā, ko bija sagatavojusi LTV korespondente Londonā Ilze Kalve.

Liela pateicība par Baltijas valstu Simtgades atzīmēšanu Londonā, kas nākotnē papildinās mūsu vēstures lappuses, pienākas Latvijas vēstniecei AK Baibai Bražei, šī sarīkojuma iniciātorai.

Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā

sasauc savu gadskārtējo pilnsapulci **2018. gada 17. un 18. februārī DVF īpašumā Straumēni, Zviedru un Vecā zālē. Sapulces atklāšana sestdien, 17. februārī, plkst. 10.30.**

Darba kārtība

- Sesijas atklāšana, apsveikumi un iepazīšanās
- Sesijas vadības, balsu skaitīšanu un rezolūciju komisijas vēlēšanas

- Sesijas darba kārtības apstiprināšana
- 2017. gada sesijas protokola pieņemšana
- Jautājumi par protokolā rakstīto un rezolūciju izpildīšanu
- Ziņojumu papildinājumi, citi ziņojumi, debates, ziņojumu pieņemšana
- Revīzijas komisijas ziņojums
- LNPL prezidija papildu locekļa vēlēšanas

- LR vēstnieces Apvienotajā Karalistē Baibas Bražes uzruna
- Latviešu diasporas būtiskie jautājumi: Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks par sadarbību ar diasporu Atis Šjanīts

- Eiropas latviešu apvienības pārstāvis
- "Brīvās Latvijas" izdevēju kopas priekšsēdētājs Aivars Sinka
- Viesu organizāciju pārstāvju uzrunas

- Padomes locekļu iesaistīšanās nozaru darbā
- LNPL stratēģija nākotnes darbam
- Izglītības darbs
- Kultūras darbs, ieskaitot Latvijas Simtgadi
- Darbs ar jaunatni
- Informācija un administrācija (ieskaitot tīmekļa vietni un Facebook)

- LNPL nacionālpolitiskais darbs, ieskaitot 13. Saeimas vēlēšanas

- Grāmatas *Latvieši Lielbritānijā II, III un IV sējums* un Lielbritānijas latviešu arhīvs
- LNPL 2018. gada budžets
- Nākamās gadskārtējās pilnsapulces laiks un vieta
- Dažādi jautājumi

Paredzētais pilnsapulces laika sadalījums

Sestdien, 17. februārī: kafija, tēja no plkst.10; pilnsapulce no plkst. 10.30 līdz 12.45; fotografēšanās 12.45; pusdienas plkst. 13; pilnsapulces turpinājums no plkst. 14 līdz 17.30 (kafijas pauze 15.30); vakariņas plkst.18.30; koncerts plkst. 20. Pēc koncerta atspirdzinājumi un saviesīga dzīve.

Svētdien, 18. februārī: brokastis plkst. 9; svētrīdis plkst. 10; pilnsapulces turpinājums no plkst. 10.15 līdz 12.45; pusdienas plkst. 13.

LNPL gadskārtējā pilnsapulce ir atklāta, un tajā kā klausītāji var piedalīties ikviens, kuŗu interesē LNPL darbs.

LNPL prezidijs

Piedalīsimies
balsošanā!

2. lpp.

Vēstniecību
ziņas

4. lpp.

Kāpēc
vajadzīgs
Diasporas
likums?

7. lpp.

Dubultaģentu
Lešinski
atminoties

6. lpp.

Divas dienas
Maskavā

8. – 9. lpp.

Bites
Okupācijas
mūzejā

10. lpp.

Lai veicas
mūsu
olimpiešiem!

12. lpp.

9 770934 67501 8 05

DVF lauku īpašumā Straumēnos
š. g. **17. februārī** plkst. 20

Dziesmu vakars

Laura Lolita Perešivana, soprāns
Koncertmeistare **Phoebe Yu**

Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā
pilnsapulces pirmajā vakarā spožā jaunā
latviešu māksliniece dziedās Hendeļa, Verdi,
Pučīni, E. Dārziņa un J. Vītola skaņdarbus

Visi dziesmu mīļotāji laipni lūgti!

leeja par ziedojumiem

Daugavas Vanagu organizācijas oficiālā informācija

Redakcija ceturtdien, 2018. gada 1. februārī, saņēma šādu oficiālo informāciju par DV priekšnieka un priekšnieces vēlēšanām

DV Centrālās valdes prezidija 2017. gada 15. decembrī paziņotie vēlēšanu rezultāti, kurus apstiprinājusi DVCV Revīzijas komisija, ir atzīti par spēkā esošiem, kā arī paziņo, ka nav saņemta neviens sūdzība no DV zemju revīzijas komisijām, no zemju valdēm vai no DVCV noteiktā sūdzību iesniegšanas termiņa laikā, kā to nosaka "DV priekšnieka un priekšnieces vēlēšanu instrukcija". Divu DV biedru – Mārtiņa Bērziņa (Vācija) un

Mika Kalmaņa (Latvija, Talsu nodaļa) – sūdzības netika saņemtas savlaikus, kā arī, pēc DVCV Revīzijas komisijas priekšsēža Elmāra Smeltera parakstītā ziņojuma, "nav pamatotas un ir noraidāmas pilnībā". Līdz ar to, saskaņā ar protokolu, saņemto balsu skaits ir šāds: Austris Grasis saņēmis 697 balsis, Gunārs Spodris – 866 balsis.

DV priekšnieces vēlēšanu balsojums: par Klāru Mētru – 386 balsis, par Guntu Reynolds – 269

balsis, par Ilgu Vēveri – 200 balsis. (Protokolu parakstījuši A. Mežmalis, DV priekšnieks, I. Švānfelds, DVCV sekretārs, A. Staklis, DVCV kasieris.)

Līdz ar to par DV organizācijas priekšnieku ievēlēts **Gunārs Spodris**, par Vanadzū priekšnieci – **Klāra Mētra**. Abi stājušies amatos, sākot no 2018. gada 1. janvāra.

Vēlam sekmīgu darbu, augstu lidojumu un vienotību!

Red.

Lielā mūzikas balva Piedalīsimies vērtēšanā arī mēs!

Šī gada 6. martā Latvijas Nacionālajā operā jau 24. reizi notiks Lielās mūzikas balvas 2017 pasniegšanas ceremonija ar koncertu, kurā klausītājiem tiks piedāvāts noklausīties pašus labākos un nozīmīgākos aizvadītajā gadā tapušos skaņdarbus un atskaņojumus.

Gada gaŗumā profesionāla žūrija klausījās koncertus, lai balsošanas kārtībā atzītu labākos no labākajiem šādās nominācijās: gada jaundarbs, par izcilu darbu ansambli, gada uzvedums, gada koncerts, par izcilu sniegumu gada laikā un gada mūziķis. Un pati pirmā balva – **par mūža ieguldījumu** – šogad tiks komponistam **Romualdam Kalsonam**. Arī jūs, cienījamie lasītāji, varēsiet vērtēt Latvijas mūzikus, balsojot no 5. februāra līdz 5. martam portālā delfi.lv

Tāpēc piedāvājam jums visu nominantu sarakstu. Jūsu balsojuma rezultātā tiks pasniegta delfi.lv sarūpētā Publikas simpātiju balva. Un vēl – apbalvošanas ceremoniju tiešsaistē pārraidīs Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio *Klasika*.

GADA JAUNĀIS MĀKSLINIEKS

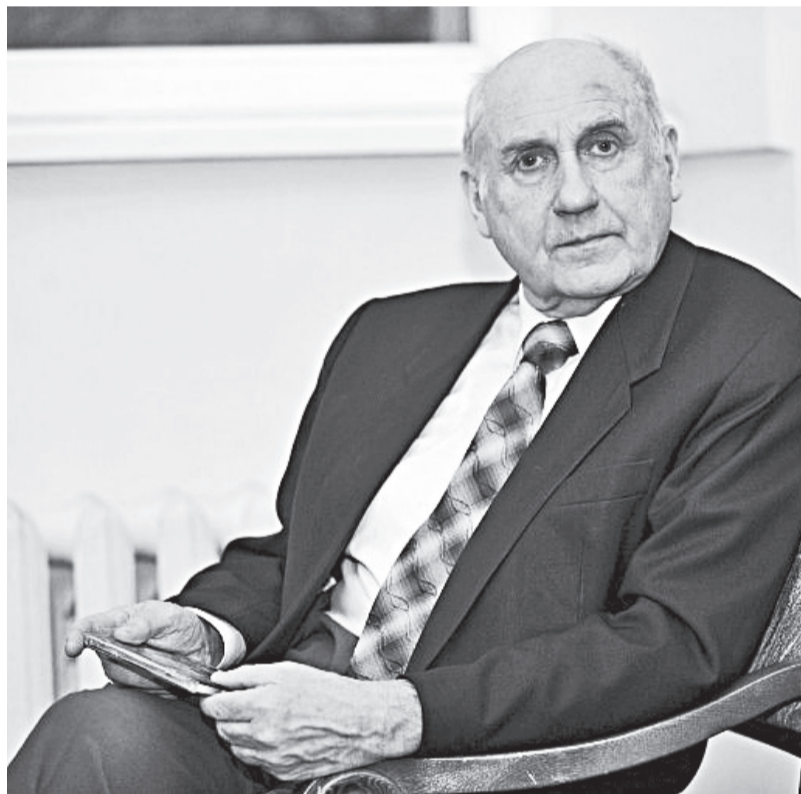
- Vijolniece **Kristīne Balanas**
- Kontrabasists **Matīss Eisaks**
- Traversflautiste **Maija Kļaviņa**

GADA JAUNĀRBS

- **Kristis Auznieks**, "Uguns un roze", pirmatskaņojums 25. augustā koncertzālē "Cēsis" – *Sinfonietta Rīga* un diriģents Normunds Šnē
- **Andris Dzenītis**, Klavierdarbu cikls "Astonstūris", pirmatskaņojums 9. septembrī Latgales vēstniecībā GORS – pianists Reinis Zariņš
- **Linda Leimane** *Dialexica*, pirmatskaņojums 12. augustā festivālā "Sansusi" – *Sinfonietta Rīga* un diriģents Normunds Šnē

PAR IZCILU DARBU ANSAMBLĪ

- Klavesiniste **Ieva Saliete**
- Čelliste **Ieva Upatniece**
- Altiste **Santa Vižine**

Romualds Kalsons // Foto: Lita Krone/LETA

GADA UZVEDUMS

- **Richarda Vāgneras operas "Tanheizers"** iestudējums Latvijas Nacionālajā operā, diriģents Mārtiņš Ozoliņš, režisors Vilpu Kiljunens (rikotājs – LNOB)
- Jāņa Šipkēvica un Marta Puļjāta **dziesmu izrāde "Zenīts"** koncertzālē "Cēsis" festivālā

"LNSO vasarnīca", režisors Viesturs Meikšāns (rikotājs – LNSO)

- **Osvaldo Golihova operas Aïnadamar** iestudējums Cēsu pils parka estrādē, diriģents Andris Poga, režisors Viesturs Kairiņš (rikotājs – Cēsu Mākslas festivāls)

GADA KONCERTS

- **25. Liepājas Starptautiskā zvaigžņu festivāla atklāšanas koncerts** 3. martā koncertzālē "Lielais dzintars" – solisti Iveta Apkalna, Dita Krenberga, Reinis Zariņš, Liepājas Simfoniskais orķestris, diriģents Atvars Lakstīgala (rikotājs – Liepājas Simfoniskais orķestris)
- **"Brāms iedvesmo Plakidi"** Rudens kameramūzikas festivālā 18. oktobrī Mazajā ģildē – Agnese Egliņa, Ieva Parša, Egils Šefers un Guna Šnē (rikotājs – "Latvijas Koncerti")
- **"Divas Ceturtās. Tirs. Šūmanis"** Baltijas simfoniskajā festivālā 25. novembrī Lielajā ģildē – solists Guntars Freibergs, LNSO, diriģente Kristīne Poska (rikotājs – LNSO)

MUMS RAKSTA

Nebijām vienīgie

Tas bija vairāk nekā pirms 100 gadiem, kad Pirmais pasaules karš bija beidzies un drīz vien sekoja cariskās Krievijas imperijas revolūcija. Vairākas tautas, kuŗas atradās zem tā laika Krievijas okupācijas, izmantoja šo situāciju, lai iegūtu neatkarību un būtu noteicēji un valdnieki paši savās dzimtajās zemītēs. Neatkarība jau negarantē labklājību – pašiem vien pie tā jāpiestrādā ļoti grūtā demokrātiskā procesā. Tolaik imperiskās Krievijas robežās aizvien vairāk sāka parādīties neapmierinātība, streiki, protesti, maizes trūkums, un tas bija izaicinājums sociālismam un sarkanajam komūnismam. Boļševiki, meņševiki u. c. bija nostājušies pret toreizējiem "baltajiem" caristiem.

Revolūcijas sākums bija 1917. gada oktobrī Petrogradā ar lielgabala šāvienu, kas nāca no kuŗa kuŗa *Aurora* Ņevas upē, deva revolūcijas signālu – sarkanie uzbruka baltajiem Ziemas pilī. Ar to arī sākās bijušās Krievijas imperijas sabrukums, neziņa, neskaidrība, bads, posts utt. Revolūcijas karš pārņēma visu tā laika Krieviju un tās pakļautās zemes. Cilvēki nezināja, kuŗā pusē nostāties, ar ko "kauties" un kāds labums no tā būs. Neviens īsti nezināja, kas ir tas komūnisms, un tāpēc bija liels procents tā līdzgājēju un piekritēju. Cilvēki lielākoties bija pārliecināti, ka sliktāk par cara imperijas valdību nevar būt. Bet īstenībā taču komūnisms varēja pastāvēt tikai ar korupciju, konfiskāciju, tautas laupīšanu, ar pagrīdes tirgu. Tāda "ekonomika" sabruk, tās maksimālais mūžs, kā izrādās, var būt tikai 70 gadus, un Padomju Savienība to pierādīja. Nozaga taču pat Ziemsvētku eglīti ar visu vecīti! Baigie! Vai tagad būtu jāsaka paldies sarkanajiem boļševikiem par izdevības ceļu atvieglošanu uz neatkarību? Ar-

prāts! Bet... Sakarā ar šo nemieru ķēdes reakcijā vairākas valstis deklarēja savu neatkarību. Pirmā bija Ukraina – 1917. gada 7. novembrī, tad nāca Kazachstāna 13. decembrī, drīz vien sekoja vēl septiņas Krievijas okupētās republikas dienvidos. Bet pāris gadu laikā visas tās zemītes tika pārklātas ar komūnistu okupācijas asinskāres sarkano paltraku, ar cilvēku un īpašuma zaudējumiem.

Ir ļoti labi, ka šodien mūsu Baltijas valstis atrodas NATO aizsardzībā, ka esam daļa no Eiropas Savienības un vēl arī 30 citās starptautiskās organizācijās. Tas sliktākais, kas var būt (un esam to jau piedzīvojuši) – ka lielvalstu konferencēs var noteikt, dalīt un okupēt mazās valstis.

Es vēlētos aicināt pateikties un apsveikt mūsu pirmo ziemeļu Baltijas valsti Somiju, kuŗa savu 100 gadu neatkarību svinēja, piemēnot 1917. gada 6. decembri. Somi atguva neatkarību, zaudējot 93 000 dzīvības un daļu no Somu Karēlijas. Vēlos apsveikt arī mūsu kaimiņvalsti – Lietuvu, kas savu neatkarību pasludināja 1918. gada 16. februārī, un Igauniju – kas to izdarīja 1918. gada 24. februārī. Jūtu arī pienākumu pateikties un apsveikt mūsu dzimto zemi Latviju, sagaidot tās Simtgadi 18. novembrī. Vēlos arī izteikt ļoti lielu paldies visiem tā laika Latvijas, kā arī mūsu kaimiņu zemju tautas tālredzīgajiem atjaunošanas valdības vīriem par to neiedomājami lielo uzņēmību un izdarību, lai mēs būtu neatkarīgi un brīvi. Viņi ir, bija un paliks tautas varoņi. Paldies! Vēl gribu pateikties savai Tēvu zemītei Latvijai, ka man bija lemts tur piedzimt, būt un palikt par latvieti, lai arī kuŗā pasaules malā mani trimdas ceļi ir veduši.

Dievs, svētī Latviju!

Ārijs Vilemons,
The Rivers, Mičiganā

PAR IZCILU SNIEGUMU GADA GAŗUMĀ

- **Rīgas kamerkoris Ave Sol**, galvenais diriģents Andris Veismanis
- **Baroka orķestris Collegium Musicum Rīga**, mākslinieciskais vadītājs Māris Kupčs
- **Orķestris Rīga**, galvenais diriģents Valdis Butāns

GADA MŪZIKIS

- Ērģelniece **Iveta Apkalna**
- Ģitārists **Matīss Čudars**
- Saksophonists **Arvīds Kazlausks**

Lielo mūzikas balvu – augstāko Latvijas valsts apbalvojumu mūzikā 1993. gadā nodibināja Kultūras ministrija pēc toreizējā kultūras ministra Raimonda Paula iniciatīvas ar mērķi izcilākos mūsu valsts sasniegumus mūzikas dzīvē godināt ar īpašu balvu. Laureāti saņem sudraba statueti, ko veidojis mākslinieks Armands Jēkabsons, bet Mūža balvas ieguvējs tiek gandarīts ar 1500 eiro.

2016. gadā balvu par latviešu mūzikas popularizēšanu pasaulē saņēma komponiste Dace Aperāne.

BRĪVĀ LATVIJA

MEKLĒJIET MŪSU KONTUS:

www.facebook.com/brivalatvija

www.twitter.com/@briva_latvija

www.brivalatvija.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvija ved
savu mākslu uz Parīzi

Latvija 100

Latvijas Nacionālajā mākslas mūzeja pastāvīgajā ekspozīcijā turpmāko pusgadu nebūs aplūkojami daudzi Latvijas mākslas klasiku darbi. Izmaiņas ekspozīcijā saistītas ar Latvijas valsts Simtgadei veltīto izstādi Orsē mūzejā Parīzē "Nepieradinātās dvēseles. Symbolisms Baltijas valstīs". Tāpat mūzejs saņēmis Tautas ģimenes dāvinājumu par godu Latvijas Simtgadei – divas vecmeistara Jaņa Rozentāla gleznas, kuŗas tagad papildinājušas LNMM krājumu.

Janis Rozentāls "Gulbju jaunavas"

"Nepieradinātās dvēseles. Symbolisms Baltijas valstīs" (Āmes sauvaģes. Le symbolisme dans les pays baltes; 10.04.–15.07.2018.) Orsē mūzejā tiks atklāta 8. aprīlī. Izstāde top kā vērienīgs visu triju Baltijas valstu Simtgades kopprojekts un viens no lielākajiem Latvijas valsts Simtgades notikumiem ārvalstīs. Franču skatītājiem un daudziem tūkstošiem tūristu būs iespēja ne tikai labāk iepazīt Latvijas un pārējo Baltijas valstu mākslu, bet arī apmeklēt mūzikas sarīkojumus, diskusijas, zinātnisko konferenci un lekcijas, kuŗas šajā "Baltijas pavasarī" norisināsies Parīzē.

***

Baltijas valstu 100 gadu jubilejai veltīta 2 eiro piemiņas monēta

Latvijas Banka 31. janvārī izlaidusi Baltijas valstu 100 gadu jubilejai veltītu 2 eiro piemiņas monētu.

Baltijas valstu 100 gadu jubilejā Latvijas Banka, *Lietuvos bankas* un *Eesti Pank* izlaiž 2 eiro piemiņas monētu ar vienotu, iedzīvotāju tīmekļa balsojumā izvēlētu valsts puses dizainu atgādinājumam par Baltijas nāciju apņēmību aizstāvēt savu neatkarību. Monēta "Baltijas valstīm – 100" apliecina Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vienotību un gatavību sadarboties neatkarības un brīvības vārdā un simbolizē Baltijas valstu kopīgo pagātni, tagadni un nākotni. Monēta pārtapis Lietuvas dizainera Justa Petruļa (*Justas Petrulis*) darbs – simboliska bīze, kuŗā savijas triju

Baltijas māsu liktenis. Šis dizains saņēma lielāko balsu skaitu sabiedrības aptaujā, kuŗā kopumā varēja balsot par sešiem dizaina piedāvājumiem (pa diviem no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas). Šo eiro piemiņas monētu Eiropas puse ar nominālvērtības norādi (mākslinieks Luks Luikss (*Luc Luycx*)), materiāls un izmērs neatšķiras no citām 2 eiro apgrozības monētām. Latvijas Bankas izlaistajām piemiņas monētām nacionālajā pusē ir uzraksts "LATVIJA" (attiecīgi *Lietuvos bankas* izlaistajām – "LIETUVA", bet *Eesti Pank* izlaistajām – "EESTI") un monētas jostu, tāpat kā visām citām Latvijas Republikas 2 eiro apgrozības monētām, rotā uzraksts "DIEVS * SVĒTĪ * LATVIJU *". Jaunās 2 eiro monētas kaltas monētu kaltuvē UAB *Lietuvos monetų kalykla* (Lietuva).

***

Leģionāru pieminēklim Zēdelgemā dāsni ziedo naudu

Teju pusi no nepieciešamajiem 50 000 eiro Latvijas Okupācijas mūzejs ziedojumos jau ir saņēmis, lai 2018. gada rudenī Zēdelgemā (Beļģijā) uzceltu pieminēkli Brīvībai. Tas atgādinās par latviešu un arī pārējo Baltijas valstu leģionāriem, kas 1945./1946. gadā tika turēti britu izveidotajā kaŗa gūstekņu nometnē. Spītējot kaŗa beigu laika notikumiem, Latvijas vīri nezaudēja ticību savas valsts brīvībai un Latvijas valsts dibināšanas 27. gadadienu sagaidīja pie nometnē pašu izgatavota 6 m augsta Brīvības pieminēkļa atveidojuma.

Atsaucīgi ir bijuši ASV, Austrālijas un Latvijas privātie ziedotāji. Ziedojumi ir saņemti no Valtera Nollendorfa un Aijas Ebdenas, Maijas un Viļņa Strēlniekiem, Līgas un *Wolfhart Schubach*, Maijas Sinkas, Ineses Birznieces, Valda Bērziņa, Ērika Krūmiņa, Vitauts un Māras Beldavim, Silvijas Rutenbergas, Žaņa Mediķa, Janīnas Začestē, Tāļa Burkēvica, Ilmas Celmiņas, Juŗa un Margitas Jakoviciem, Aijas un Jāņa Stambuliem, Jāņa un Ingas Priedkalniem, Dzintras Bungas, Ināras Kalniņas, Gata un Minjonas Plūmēm, Vijas Zars, A. un A. Grīguļa, Juŗa Grestes, Ainas un Māra Kučeriem, Astrīdas Mednes, Dainas Šķiezinas Elsbergas un no Arnolda Zubecka, kuŗš savu ziedojumu atsūtīja 29. janvārī. Latvijas Okupācijas mūzejs sirsnīgi pateicas visiem ziedotājiem! Ziedotāji, kas ziedojuši 100 EUR vai ekvivalentu citā valūtā, saņems skaitu pieminēkļa bites piespraudīti bronzā.

Janvāra beigās pieminēkļa galveno detaļu – Stāvstropu atleģ bronžā. Tas notiek Tallinā. Savukārt bitītes gatavo Rīgā. Pašreiz pieminēkļa sagatavošanās darbi noritot pēc plāna. Pieminēkļa atklāšana paredzēta 2018. gada septembra beigās.

***

Kad pirmoreiz tika lietots vārds "neatkarība"?

1918. gada 28. janvārī Petrogradā uz savu otro sesiju pulcējās Latviešu pagaidu nacionālā padome (LPNP). Šajā sesijā padome pieņēma vienu no vēsturiski nozīmīgākajiem dokumentiem savas pastāvēšanas vēsturē. 30. janvāra rezolūcijā LPNP deklarēja, ka Latvijai ir jābūt apvienotai, demokrātiskai un neatkarīgai republikai. LPNP otro sesiju 1918. gada 28. janvārī Latgales bēgļu apgādāšanas komitejas telpās Petrogradā, Kazanas ielā 52, ar īsu uzrunu atklāja Satversmes sapulces deputāts un Nacionālpadomes Ārlietu nodaļas vadītājs Jānis Goldmanis. Viņa runai

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

LIELBRITANIJA.

Britu – latviešu asociācijas ierosmē

Š. g. 18. janvārī Latvijas Republikas vēstniece Apvienotajā Karalistē Baiba Braže teica runu „Latvijas un Apvienotās Karalistes attiecības pēdējo 100 gadu laikā ar skatu nākotnē”.

Vēstnieces kundze savu uzstāšanos sāka ar ierosinājumu britiem aktīvi darboties vietējā sabiedrībā, tikties ar vietējiem līderiem, tostarp ar parlamenta locekļiem, lai turpinātu iesāktu labo sadarbību ar Latviju, kā arī atbalstīt latviešus viņu dzīvesvietā. Lielbritānijā mīt vairāk nekā 100 000 latviešu, no kuŗiem vairāk nekā puse ir vērsušies pēc palīdzības vēstniecībā dažādu iemeslu dēļ. Studentu skaits dažu pēdējo gadu laikā ir samazinājies uz pusi, šobrīd to ir 1900. "Pasaule ir kļuvusi mazāka, un mums ir jāattīsta labas attiecības ar daudzu tautību cilvēkiem. Jo īpaši tādēļ, ka notikumi Ukrainā parādīja, ka pasaule nespēja novērst tur notiekošo par spīti 1994. gada Budapeštas Memorandā paustajām garantijām", savā runā uzsvēra B. Braže. Viņa arī atzīmēja, ka Lielbritānija ir septītais lielākais tirdzniecības partneris Latvijai.

Informāciju par turpmākajiem sarīkojumiem skat. *BritishLatvian-Association@gmail.com*

David Clarke, BLA komitejas loceklis

VĀCIJA. Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa 1. februārī ar uzrunu atklāja Satversmes tiesas priekšsēdes, Rīgas Juridiskās augstskolas profesores Inetas Ziemeles uzstāšanos prestižajā priekšlasījumu sērijā, kas norisināsies Berlīnes Humboltu universitātē (*Humboldt-Universität zu Berlin*) Vācijā. I. Ziemele dalījās ar savu skatījumu par Eiropas nākotni, sniedzot priekšlasījumu par konstitucionālo tiesu lomu mūsdienu globālizētajā pasaulē (*"Constitutional Courts as Lock-Gates in the World of International-National Tension"*), informēja Latvijas Republikas Satversmes tiesa.

Ineta Ziemele uzsver: "Vēlos izmantot šo unikālo iespēju un runāt par tiesu lomu 21. gadsimta Eiropas veidošanā. Mana priekšlasījuma centrā būs suverēnitātes paradokss globālizētajā pasaulē. Centīšos piedāvāt tādu konceptuālu skatījumu uz suverēnitātes jēdzienu, kas ir spējīgs darboties integrētajā Eiropā. Vērsīšu uzmanību uz Satversmes tiesas līdzšinējo judikatūru un tajā paustajām atziņām par suverēnitātes jautājumiem un mēģināšu rast kopsaucēju, kas starptautiskajām un konstitucionālajām tiesām ļautu mazināt to starpā ik pa brīdim pastāvošo spriedzi."

KAZACHSTĀNA. Šā gada 1. februārī Latvijas vēstniecībā Kazachstānā viesojās Kazachstānas jaunatnes organizācijas *Деловой Совет молодежи* dalībnieki un noklausījās vēstnieka Jūrija Pogrebņaka lekciju par Latvijas valsts 100 gadiem un Latvijas – Kazachstānas attiecībām. Vēstnieks savā lekcijā sniedza ieskatu Latvijas vēsturē, ģeografijā un kultūrā, kas ietekmēja Latvijas ārpolitikas veidošanas principus. Tāpat vēstnieks iepazīstināja ar mūsdienu Latvijas aktualitātēm, pazīstamākajiem eksporta produktiem, kā arī kopīgajām lappusēm Latvijas un Kazachstānas attiecību vēsturē. Lekcija izvērtās par plašu sarunu, kurā klātesošie 25 starptautisko attiecību un jurisprudences studenti īpašu interesi izrādīja par Latvijas vēsturi, studijām Latvijā, diplomātisko dienestu un Latvijas lomu starptautiskajās attiecībās.

sekoja debātes, kuŗas apsprieda Latvijas starptautiskās orientācijas jautājumu, attieksmi pret Vācijas un Krievijas miera sarunām un Latvijas nākotnes uzbūvi. Lielākā daļa klātesošo iestājās par Latvijas orientāciju uz Antantes valstīm un uzskatīja, ka nepieciešams deklarēt vēlmi veidot neatkarīgu un demokrātisku republiku.

LPNP valde 1917. gadā. 1. rindā no kreisās: Kristaps Bachmanis (sekretārs), Jānis Rubulis (priekšsēža biedrs), Voldemārs Zāmuels (priekšsēdis), Jānis Palcmanis (priekšsēža biedrs), Kārlis Pauļuks (priekšsēža biedrs), 2. rindā no kreisās: Vilis Siliņš, Oto Nonācs, Kārlis Skalbe, Jānis Akuraters, Eduards Laursons // Foto no LSM archīva

Šajā sesijā piedalījās vairāk nekā 20 delegātu no 10 dažādām

latviešu organizācijām (tai skaitā četrām politiskajām partijām). Tā notika slepenībā, jo lielinieki bija aizlieguši LPNP darbību. Sapulces dalībnieki drošības nolūkos pat mainīja sesijas norises vietu, pārceļoties uz Āboltiņa komercskolu Podoljes ielā 2. LPNP 30. janvārī ar 23 balsīm par un vienu balsi pret (Jānis Zālītis) pieņēma rezolūciju miera un Latvijas starptautiskā stāvokļa jautājumā. Tās tekstā, starp citu, bija teikts: "Dibinādamās uz visas pasaules demokrātijas atzītām un pasludinātām tautu pašnoteiktības tiesībām, Latvijas pagaidu nacionālā padome: atzīst, ka Latvijai jābūt patstāvīgai demokrātiskai republikai, kas apvienotu Kurzemi, Vidzemi un Latgali; protestē pret jebkuru Latvijas sadalīšanas mēģinājumu, it sevišķi pasvītrotot, ka latvju tautas pirmā un neatlaidīgā prasība ir Latvijas teritoriālā un etnogrāfiskā nedalāmība; protestē pret katru miera noslēgšanas mēģinājumu, kas pārkāpj tautu pašnoteiktības principu; nosoda tautas gribas viltošanu zem okupācijas un kaŗa apstākļu spaidiem." (*Turpinājums 4. lpp.*)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

B. Dzenis. Latvijas pirmā politiskā karte. 1918. gada janvāris.

Līdzās 1918. gada 18. novembrim Latvijas vēsturē ir vēl vairāki datumi, kas pretendē uz neatkarības pasludināšanas dienas godu. Laikabiedri un vēsturieki ir minējuši gan 2. decembri (1917. gada 2. decembrī LPNP pieņēma rezolūciju par Latviju kā autonomu valstsvienību), gan 18. janvāri (1918. gada 18. janvārī Jānis Goldmanis Krievijas Satversmes sapulcē paziņoja, ka Latvijas nākotne nav Krievijas iekšējā lieta, bet gan starptautisks jautājums). Tomēr vispopulārākais neatkarības pasludināšanas datums ir tieši 30. janvāris.

30. janvāra LPNP rezolūcijā pirmo reizi vārds **“neatkarība”** tika lietots tieši, bez aplinkiem un juridiskiem kalambūriem.

***

Aizsardzības ministrs vizītē Otavā un Toronto

No 30. janvāra līdz 4. februārim aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis darba vizītē apmeklēja Kanadu. R. Bergmanis tikās ar Kanadas aizsardzības ministru Hardžitu Sadžanu (*Harjit Sajjan*) un Kanadas Nacionālās aizsardzības komitejas pārstāvjiem, lai pārrunātu valstu līdzšinējo un turpmāko militāro sadarbību, NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā aktualitātes, reģionālās drošības situāciju, kā arī ar jūlijā gaidāmo NATO galotņu apspriedi (samitu) saistītus jautājumus.

R. Bergmanis iepazīstinās ar Latvijas aizsardzības nozares prioritātēm, Latvijas ieguldījumu militārās infrastruktūras attīstībā un uzņemošās valsts atbalsta spēju stiprināšanā. R. Bergmanis apmeklēja arī Kanadas bruņoto spēku bazi Petavavas garnizonā, kur tikās ar Kanadas 4. divīzijas komandieri brigādes ģenerāli Stīvenu Kadenu (*Stephen Cadde*) un kaņavīriem, apskatīja tehniku un ekipējumu, kā arī iepazīnās ar bāzes infrastruktūru. Bergmanis viesojās arī Kanadas Karaliskajā militārajā institūtā un Kanadas spēku kolledžā, kur tikās ar kolledžas komandantu brigādes ģenerāli Kevinu Kotenu (*Kevin Cotten*).

***

Skrundā piemin pulkveža Oskara Kalpaka vīru pirmo uzvaru

29. janvāris Skrundā ir īpaša diena. Mastā uzvijas Latvijas valsts

karogs un tiek svinēta Karoga diena. Pirms 99 gadiem šī bija diena, kad pulkveža Oskara Kalpaka vīri pirmo reizi Skrundas kaujā uzvarēja lielniekus, kas apdraudēja nesēn iegūto Latvijas neatkarību. Tagad tā ir svētku diena, kad jaunieši izzina vēsturi sacensībās, ir gājiens un daudz pateicības vārdu kalpakiešiem.

1919. gada 29. janvārī bija sals un sniegs. Vēsturē saglabājušās atmiņas, ka iepriekšējā vakarā pie pulkveža Oskara Kalpaka un viņa vīriem Rudbāržos viesojās igauņu neatkarības cīnītāji, kas stāstīja par savām uzvarām. Tas latviešus iedvesmojis tā, ka viņi bija pārliecināti – Skrundas kauja būs tā, kuŗā beidzot būs uzvara. Un tā arī kļuva par pirmo uzvarēto pēc daudzām neveiksmēm. Uzvaras turpinājās, un Latvija noturēja savu neatkarību. Karoga diena Skrundā tiek svinēta jau vairāk nekā desmit gadu, un par stabili tradīciju ir kļuvis arī gājiens, kuŗā kopā dodas dažādu paaudžu ļaudis. Lai pievērstu šim notikumam arī tūristu un pilsētas viesu uzmanību, Skrundas centrā 2005. gadā novietots Skrundas kaujas piemiņas akmens.

***

Sašūpojiem RB Rail valdes priekšsēdes krēsls

1. februārī notikušajā Baltijas valstu kopuzņēmuma AS *RB Rail* akcionāru sapulcē Igaunijas un Lietuvas akcionāri nobalsojuši par uzņēmuma izpilddirektora un valdes priekšsēdes Baibas Rubesas atstādināšanu. Latvijas puses akcionāru pārstāvis, “Eiropas dzelzceļa līnijas” (EDZL) vadītājs Andris Linužs balsojumā atturējās.

Uzņēmuma padomei šajā jautājumā būs jāpieņem gala lēmums, vadoties pēc akcionāru sapulces lemtā. Arī satiksmes ministrs Uldis Augulis (ZZS) aģentūrai LETA norādīja, ka lēmums attiecībā uz valdes priekšsēdes amatu vēl jāpieņem uzņēmuma padomei. Notikušajā padomes sēdē šis jautājums neticis skatīts. Tajāts par akcionāru no pārejām Baltijas valstīm lēmumu, ministrs norādīja, ka Igaunijas un Lietuvas puses savus lēmumus skaidro ar neapmierinātību ar Rubesas darbu un citādu redzējumu par uzņēmuma darbību.

***

Rīga nominēta titulam “Eiropas labākais tūrisma galamērķis” 2018. gadā

Latvijas galvaspilsēta Rīga iekļuvusi 20 Eiropas pilsētu sarakstā, kas nominētas sacensībai par prestižo Eiropas labākā tūrisma galamērķa jeb *“European Best Destination”* titulu 2018. gadā. “Eiropas labākā galamērķa nominācija ir instruments, kas pil-

sētai piesaistīt vēl lielāku tūristu skaitu. Tituls nes ne vien ekonomisko ieguvumu, piesaistot galamērķim jaunus tūristus, bet šis tituls sniedz arī ievērojamu publicitāti medijos, tās vērtība mērojama vairāk nekā desmit miljonu eiro vērtībā. Balsošanas kampaņā esam uzrunājuši arī vairākus svarīgus partnerus,” skaidro Rīgas Tūrisma Attīstības biroja valdes priekšsēde Vita Jermoloviča. Šogad uz Eiropas labākā tūrisma galamērķa titulu pretendē 20 Eiropas pilsētas: Rīga, Vroclava, Lisabona, Vine, Londona, Atēnas, Milāna, Prāga, Budapešta, Parīze, Bilbao, Amsterdama, Kotorā, Edinburga, Hvarsala, Berlīne, Barselona, Brisele, Kolmāra un Bohiņa.

***

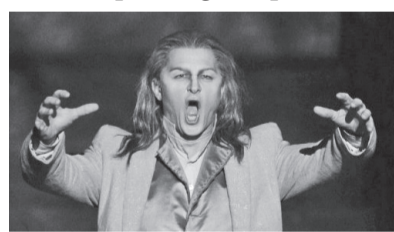
Latvijas Simtgades izstāde Helsinkos

Laikmetīgās mākslas centrs “Kim?” izziņo savu pirmo Latvijas valsts Simtgades programmas izstādi ārvalstīs – somu-ebreju mākslinieces Dafnas Maimonas personalizētādi “Ģimenes business”, kas skatāma SIC mākslinieku telpā Helsinkos no šī gada 3. februāra, bet tās turpinājums Rīgā – no šā gada 20. aprīļa.

***

Egila Siliņa balss skan Eiropas un pasaules operteātros

Latviešu basbaritons Egils Siliņš, gaidot debiju Baireitas festivālā, dzied Eiropas un pasaules operteātros, kā arī gatavojas pirmizrādēm, portālu *Delfi* informēja dziedātāja pārstāve Līne Jakovļeva. Egils Siliņš zināms kā dziedātājs, kurš dzied ne vien plānotajās izrādēs, bet, pateicoties spējai elastīgi mainīt savus plānus, nereti tiek aicināts aizstāt saslimušos kollēgas. 19. un 21. janvārī Egila Siliņa balss skanēja Drēzdenes filharmonijā Kārļa Marijas fon Vēbera operas *Eiriantē* koncertuzvedumā ar Mareku Janovski pie diriģenta pulsts.

Egils Siliņš dzied operā “Klīstošais holandiešis”

Starp abiem datumiem dziedātājam negaidīti nācās nodziedāt arī Votāna lomu Richarda Vāgnera operas *Valkīra* izrādē Hamburgas Valsts operā. Līdzās tam saņemts arī neplānots piedāvājums aizvietot kollēgu Čelīnieka lomā Richarda Vāgnera operas *Zigfrīds* izrādēs Bavārijas Valsts operā Minchenē, kas notika 31. janvārī un 3. februārī. Vasaras gaidītākais notikums būs dalība Baireitas festivālā, diriģenta Kristiana Tilemana vadībā dziedot Richarda Vāgnera operā *Loengrīns*.

***

Ķīnas Nacionālās operas koris Rīgā

2018. gada 28. janvārī Rīgā uzstājās Ķīnas Nacionālās operas koris ar ļoti skaistu un daudzveidīgu programmu par godu

SPILGTS CITĀTS

Arī viņai tika izteikts piedāvājums...

Filozofijas un ētikas profesore Skaidrīte Lasmane intervijā žurnālam “Ieva”

“Būtiski ir tas, vai es patiešām sadarbojos vai nesadarbojos. Un atšķirībā no postpatiesības par grūtībām atšķirt māju no kuģa es skaidri zinu, ka ar šo iestādi nesadarbojos. Iespējams, mani kaut kur ierakstīja, jo kaut kādas atskaites taču šiem cilvēkiem vajadzēja. Jā, pie manis uz dzīvokli atnāca divi vīri un teica, ka zina, ka es braucot uz kongresu. Manuprāt, tas bija filozofu kongress Sofijā.

Un ļoti pieklājīgi teica, ka es varētu

viņiem pēc tam pastāstīt par šo braucieni. (..)

Bet kaut kāda iemesla dēļ es uz konferenci neaizbraucu, un tā man palika tikai šis piedāvājums. Paldies Dievam, jo vienmēr esmu teikusi – es neizturētu. Ja man uzspiestu, ja atgādinātu manus vecākus – tēvs bija aizsargs – un pašas grēkus, es nebūtu no tām drosmīgajām. (..)

Jautājums par sadarbību ar represīvajām iestādēm nav nokārtots. Un jautājumi, kuŗi nav nokārtoti, laiku pa laikam atkal uzpeld un atkal uzpeldēs. Beidzot ir jāpieliek punkts un nenoteiktībai jādara gals. Kaut gan es nedomāju, ka tas ir pilnīgi iespējams. Atceros, kā Lidijas Lasmanes-Doroņinas dzimšanas dienā pirms pāris gadiem mēs parakstījām vēstuli ar ilustrācijas prasību. Lustrācija ir attiecību kārtošana ar represīvo totalitāro pagātni, izgaismojot tos cilvēkus, kas vai nu paši strādāja šajās iestādēs, vai arī bija informētāji. Kā latvieši teica – *stukači*. Tad bija diskusijas, bet tās noplaka. Un šogad šis jautājums atkal uzpeld, iespējams, saistībā ar vēlēšanām.

Un tagad, kad atkal ar milzīgiem līdzekļiem ir iedarbināta komisija, no tās prasa rezultātu. Vajadzīga liela piesardzība, lai mūsu sabiedrībā publicētu šos sarakstus. Bet būsim godīgi – tagad šie cilvēki ir jau gados vai miruši. Tas bija sen jāizdara. Ļoti sen.”

Latvijas Simtgadei un ieskandinot ķīniešu Jauno gadu.

Koris šim īpašajam notikumam bija sagatavojis arī divas dziesmas latviešu valodā – Latvijas Republikas valsts himnu “Dievs, svētī Latviju!”, vārdu un mūzikas autors Baumaņus Kārlis, un “Rīga dimd”, latviešu tautasdziesmu Jāņa Cimzes apdarē.

***

Maijas Kovaļevskas koncerts Toronto

28. janvārī Toronto, prestižajā *Koerner Hall*, notika Maijas Kovaļevskas koncerts. Koncertā tika atskaņota Gustava Mālera 4. simfonija, Žila Masnē *“Thaïs”*, Pēterā Čaikovska “Jevgēņija Oņegina” Tatjanas vēstules skats.

Maijas Kovaļevskas koncerts tika veltīts Latvijas valsts Simtgadei. Mākslinieci sveica Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums.

***

Tautieši Nīderlandē veiksmīgi apgūst kokles spēli

Pagājušajā sestdienā gandrīz 20 kokles spēles interesentu tikās Hāgā (Nīderlandē), lai mācītos spēlēt kokli vai uzlabotu savas kokles spēles prasmes.

Uz kokles spēles meistarklasi no Hāgas un tās apkaimes, kā arī Amsterdamas ieradās septiņi bērni un 10 pieaugušie, kuŗi visas dienas laikā katrs pēc savām spējām un vēlmēm iepazīna dažādas kokles un to spēlēšanas tehnikas. Izrādās, ka dažādiem

Latvijas novadiem ir arī atšķirīgas kokles, tāpēc meistarklasē tika spēlēti vairāki kokļu veidi! Uz meistarklasi bija aicināti gan tie, kuŗi vēl nemāk spēlēt, gan tie, kuriem jau ir iemaņas šī instrumenta spēlē. Taču arī dalībniekiem, kuŗi bija atnākuši tikai interese pēc iepazīt šo instrumentu, pašiem sev par lielu pārsteigumu izdevās ne tikai nospēlēt noteiktus akordus, bet arī izspēlēt pāris vienkāršas dziesmas un dziedāt līdzī melodijai. Tiem, kuŗi bija ieradusies padziļināt jau esošās kokles spēles prasmes, dažu stundu laikā izdevās iemācīties spēlēt pat vairāk nekā desmit tautasdziesmas, tās izdziedot un pavadot uz kokles dažādos veidos, sākot no viena akorda un beidzot ar “mežģiņu” veidošanu starp tiem. Meistarklasi vadīja meistarīgas koklētājas un prasmīgas skolotājas – Aiga Ožehovska un Ingrīda Brežģe no folkloras kopas “Dzērves”, kas tieši uz meistarklasi bija ieradusās no Luksemburgas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Kļūdas labojums

Redakcijas neuzmanības dēļ mūsu avīzes 4. numurā rubrikā “Spilgts citāts” ieviesusies rupja kļūda. SAB vadītāja **Jāņa Maizīša** citāta pirmajā teikumā pareizi jābūt: “Pētīt noteikti **vajag**, bet ir jābūt skaidrai metodoloģijai” (attiecībā uz “čekas maisu” saturu. – *Red.*). Ļoti atvainojamies J. Maizītim un lasītājiem!

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Telavivas lielākā laikraksta “*Yediot Aharonot*” (tulkojumā “Jaunākās Ziņas”) ilggadējais žurnālists un analītiķis Ronens Bergmans sarakstījis grāmatu angļu valodā ar šādu nosaukumu: “*Rise and kill first. The secret history of Israel's targeted killings*” (Cēlies un nogalini pirmais. Izraēlas mērķēto likvidāciju slepenā vēsture). Tē prasēs semantiska izziņa: grāmatas nosaukuma pirmais teikums ņemts no Talmuda, kur “stāv rakstīts”: “Ja kāds nāk tevi nogalināt, cēlies un nogalini pirmais.” Vārdi “targeted killings” ņemti no Izraēlas militārās terminoloģijas: ivritā – “sikulim memukadim”. Vārds “sikul” nozīmē “likvidāciju”, var teikt – cilvēka “novākšanu”.

Sakarā ar šīs, var teikt, sensacionālās grāmatas iznākšanu Ronens Bergmans devis apjomīgu interviju Davidam Horovicam, kas publicēta interneta izdevuma “*Times of Israel*” 2018. gada 28. janvāra laidienā.

Ronens Bergmans šajā intervijā paskaidro, ka izmantoti daudzi tagad atlepenoti dokumenti un sarunas ar daudzdzinātā Izraēlas ārējā izlūkdienesta “Mossad”, iekšējā drošības dienesta “Sin Bet” un militārā izlūkdienesta “Aman” veterāniem un neseni darbiniekiem.

No grāmatas izriet, ka 70 Izraēlas valsts pastāvēšanas gados tika veiktas pāri par 2700 “likvidēšanas” akciju – lielākoties pret arābu terora akciju organizētājiem un diver-

siju speciālistiem. Turklāt “likvidācijas” tika veiktas tiklab Tuvajos Austrumos, kā arī vairāku ārvalstu teritorijā.

Pirmajos Izraēlas pastāvēšanas gados “Mossad” medija un tiecās likvidēt, resp., “novākt”, arī nacistiskos kara noziedzniekus, kas bija patvērušies Latīņamerikā, Sirijā un citur.

Un te nu mēs nonākam pie Bergmana grāmatā un intervijā aprakstītas epizodes, kas noteikti interesēs šī laikraksta lasītājus.

Sākot ar 1965. gadu, “Mossad” koncentrējās uz aktuālajiem draugiem no Izraēlas ienaidnieku puses, un nacistisko kara noziedznieku medīšana tika faktiski izbeigta, jo par pagātni svarīgāka ir tagadne.

Kāpēc “novāca” tieši Cukuru?
VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

SALLIJA BENFELDE

Latvijas Centrālā statistikas pārvalde sākusī ilggadējo iedzīvotāju aptauju par ienākumiem un dzīves apstākļiem 2017. gadā. Salīdzinot ar pārējām Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, 2016. gadā Latvijā saglabājās augsta ienākumu nevienlīdzība. Gada laikā Džini koeficients Latvijā nebija mainījies un 2016. gadā bija 34,5%. Vidēji ES šis rādītājs 2015. gadā bija 30,8%. Jāpiebilst, ka 2016. gadā Latvijā nabadzības riskam bija pakļauti 425 tūkstoši jeb 22,1% iedzīvotāju – par 0,3 procentpunktiem vairāk nekā 2015. gadā.

IKP (iekšzemes ienākumu pieaugums) uz vienu iedzīvotāju gan turpina lēnām augt, arī tirdzniecības apgrozījums pagājušajā gadā audzis, un noteikti arī 2017. gadā ir iedzīvotāju grupas, kuŗu ienākumi ir auguši. Tomēr tajā pašā laikā, šķiet, Latvija drīz kļūs par rekordisti ziedojumu vākšanā, it sevišķi, ja runa ir par cilvēku dzīvībām, kuŗas Latvijā nevar glābt un valsts neapmaksā ārstēšanos ārzemēs, kaut gan formāli tas ir paredzēts. It kā gan nav tā, ka apmaksā mazākos tēriņus, bet lielos atstāj katra paša ziņā, bet praktiski aizvien biežāk cilvēki ar retām slimībām un onkoloģiskām saslimšanām caur *ziedot.lv* vērsas pie sabiedrības ar lūgumu ziedot naudu dzīvības glābšanai.

Lūgums pēc palīdzības, kas savilņoja visu Latviju un janvārī izskanēja kā mūziķu labdarības koncerts “Vienoti par iespēju”, bija vēlme savākt naudu 30 onkoloģijas slimniekiem. Koncertu pārraidīja arī Latvijas Televīzija. Sākotnēji koncerts tika iecerēts kā palīdzība savam kolēģam.

Pagājušā gada novembrī mūziķis un TV raidījuma skolēniem “Gudrs, vēl gudrāks” vadītājs Valters Frīdenbergs vērsās pie sabiedrības ar lūgumu palīdzēt. Izrādās, Valters bija saslīmī ar vēzi, Latvijā tika veikta operācija un pavisam

tika saņemti 8 ķīmijterapijas kursi, bet slimību uzveikt neizdevās. Ārsti pateica, ka Latvijā neko vairāk izdarīt nav iespējams, trīsdesmitgadīgais mūziķis savā dzimtenē bija nolemts nāvei. 17 tūkstoši eiro, kas sākotnēji bija nepieciešami Šarītē klinikā Vācijā, lai noteiktu ļoti precīzu diagnozi un vajadzīgo ārstēšanu, mūziķim bija nesasniedzama summa, nerunājot jau par pašu ārstniecības kursu.

“Valters Frīdenbergs ir Latvijā iemīļots mūziķis. Viņš ir dziedājis grupās “Dzeguzīte”, “Putnu balles”, “Tumsa”, nesis Latvijas vārdu pasaulē, startējot Eiropas dziesmu konkursā. Daudzu gadu garumā ar vārdiem “Sirds ir kā tilts” labdarības akcijās aicinājis palīdzēt smagi slimiem bērniem. Šobrīd palīdzība nepieciešama Valteram pašam”, rakstīja *ziedot.lv*. Cilvēku atsaucība bija milzīga, un pāris dienās tika saziēdoti 100 tūkstoši eiro, tagad Valters ārstējas Vācijā un ir cerība, ka vēzis tiks uzveikts. Bet mūziķa kolēģas, kuŗi sākumā par labdarības koncertu domāja, lai palīdzētu Valteram, nolēma, ka cilvēki grib dzīvot, tādēļ koncerts tomēr notiks. Jāpiebilst, ka pagājušajā gadā pie *ziedot.lv* bija vērsušies 58 onkoloģijas slimnieki, 30. janvāra koncertu sagaidīja tikai puse no viņiem. Koncertā vairāku stundu garumā uzstājās Latvijā pazīstami dziedātāji un grupas, un cilvēki saziēdoja mazliet vairāk par 110 tūkstošiem eiro – to varēja izdarīt, gan nopērkot koncerta biļetes, gan pa telefonu, gan *ziedot.lv* mājaslapā. Cerību dzīvot šīs ziedojums deva deviņiem cilvēkiem, bet mājaslapā ziedot var joprojām.

Lai gan ziedojumi Valteram Frīdenbergam un labdarības koncerts onkoloģijas slimniekiem piesaistīja visas Latvijas uzmanību un bija redzams un dzirdams katram, kurš to vēlējas, patiesībā ziedojumu kampaņas Latvijā nav nekas pārsteidzošs. Ieejot minētajā mā-

jaslapā, ieraudzīsīt ļoti daudz ziedojumu mērķu. Un ziedotāju vidū ir ļoti daudz nebūt ne turīgu cilvēku, arī pensionāru. Īsi sakot, jau sen izskatās, ka “slīcēju glābšana ir pašu slīcēju rokās”.

Tikmēr pagājušajā nedēļā turpinājās dancis ap māju-kuģi, kuŗu vienā no saviem komentāriem aprakstīja kolēģa Kārlis Streips. Ej nu zini, kā tas beigsies – lai gan Latvijas Jūras administrācijas (LJA) valdes priekšsēdis Jānis Krastiņš intervijā puda, ka šo objektu var vērtēt kā ēku, un, atbilstoši būvniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem, jaunākajā LJA apsekojumā secināts, ka objekts aizvien ir būvniecības stadijā esošs peldlīdzeklis. Laikam jau brīnīties nav vērts, jo Pāvilstas novadā jūras krastā esošās ēkas-kuģa īpašnieks, uzņēmējs Argods Lūsiņš un viņa ģimenes locekļi kopš 2010. gada dažādām partijām kopumā ziedojuši 154 833 eiro, liecina informācija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) mājaslapā. Protams, nevienam nav liegts oficiāli ziedot kādai partijai vai partijām. Galu galā katrs pats izvēlas, kā tērēt nopelnīto naudu, arī miljonāri. Tāpat kā katram ir tiesības draudzēties un svinēt dzimšanas dienu ar biznesa partneriem, draugiem un dvēseles radniekiem. Tādēļ nepārsteidza arī par oligarhu dēvētā Aināra Šlesera četrdesmit astotās dzimšanas dienas svinības 26. janvārī viesnīcā “Hotel Roma”, ko apmeklēja liela daļa Latvijas biznesa un politikas elites. Piemēram, Andris Šķēle ar kundzi, jo ģimenes saista kopīgs bizness; Ivars Godmanis ar kundzi Ilzi Godmani, kuŗa salīdzinoši nesen zaudēja pieeju augstākā līmeņa informācijai jeb valsts noslēpumu un aizgāja no valsts sekretāres darba Iekšlietu ministrijā. Tiesa gan, kundze bez darba nav palikusi un kļuva par “Latvijas Gāzes” (LG) meitas uzņēmuma “Gasō

Citēju no Bergmana intervijas: “Te bija viens izņēmums – Herberts Cukurs – latviešu kara noziedznieks, kas tika nogalināts Paragvajā (te ir kļūda. Cukuru nogalināja Urugvajā. – F. G.), bet tas bija izņēmums zināmu personisku iemeslu dēļ: viņš nogalināja (Izraēlas armijas militārā izlūkdienesta vadītāja) Aharona Jariva ģimenes locekļus, un Meirs Amits (“Mossad” direktors. – F. G.) bija Jariva tuvs draugs. Viņi sēdēja kādā istabā, un kāds nolasīja meklējamo nacistisko kara noziedznieku vārdus, un tika minēts Cukura vārds un atskanēja dobjš troksnis (*there was a bang*): Jarivs noģība un nokrita uz muguras, dzirdot Cukura vārdu. Cukurs nodedzināja (*burned*) daudzus

viņa ģimenes locekļus, un tad nu bija, ziniet, jāizdara kaut kas drauga labā.”

Tiktāl citāts no Bergmana intervijas.

Izziņa: Aharons Jarivs (*Yariv* – īstais uzvārds ivritizēts) dzimis 1920. gadā, uzaudzis Liepajā Kurzemes ebrēja ģimenē. 1935. gadā, būdams 15 gadus vecs, Aharons devās uz Palestīnu, lai piedalītos cionistu kustības aktivitātēs. Piedalījās Izraēlas armijas priekšteces – “Haganah” vienību operācijās. No 1964. līdz 1972. gadam vadīja Izraēlas militārā izlūkdienestu. Miris 1994. gadā. Grāmatā “*The Jews of Latvia*” pieminēts kā viens no izcilākajiem Izraēlā iecelojušajiem ebrējiem no Latvijas.

Slīcēju glābšana ir pašu slīcēju rokās

valdes priekšsēdi. Starp citu, laikam lieki piebilst, ka galvenais akcionārs LG ir Krievijas “Gazprom” un ka darbu tā pavēni atradis ne tikai bijušais politiķis un premjers Aigars Kalvītis, bet arī bijusi Valsts kancelejas Ministru kabineta vadītāja Elita Dreimane. Ar vārdu sakot, uz dzimšanas dienu pulcējās tie, kuŗi laikam taču jūt dvēseles vai biznesa radniecību un kuŗus ne mazākajā mērā nemulsina ne Šlesera izteikumi “oligarchu komisijas” izmeklēšanas laikā, ne viņa agrāk runātais un darītais. Nauda vieno. Un pēdējā gada notikumi, valdot Zaļo un zemnieku savienībai (ZZS), maksātspējas administrācijas nu jau “kuplā” lieta un Nacionālās apvienības (NA) attieksme liek domāt, ka koruptīvā varas un naudas elite saliedējas un nostiprinās aizvien vairāk. Ideoloģijas kalpo vien kā aizsegs, izskatās, ka brīdinājums

“krievi nāk!” un “glābiet krievu valodu!” kalpo vien savu vēlēšanu noturēšanai, bet patiesībā kopīgā ir daudz, daudz vairāk nekā atšķirīgā.

Var vaicāt, kādēļ komentāra sākumā minēju par ziedojumu kampaņām un par to, ka cilvēkus un bērnus glāb ne jau turīgākie? Jā, nav dzirdēts, ka bagātie un pie varas esošie, nespējot sakārtot valsti, vismaz ziedo kādu eiro, piemēram, lai bērnam bērnu varētu ātrāk adoptēt, vai onkoloģijas slimniekiem, kuŗiem Latvijā vairs nākotnes nav. Iespējams, ka elite savu labo sirdi tur lielā noslēpumā. Tomēr aizvien vairāk izskatās, ka varas un naudas eliti lielāko tiesu “parastie” cilvēki interesē vien tik, lai vēlēšanās dabūtu balsis sev par labu. Tādēļ teiciens – *Slīcēju glābšana ir pašu slīcēju rokās* – šķiet, ir kļuvis par elites moto.

EDUARDS SILKALNS

Manā ilggadējā mītnes pilsētā Melburnā, Austrālijā, reiz dzīvoja iecienītā aktrise Lūcija Kalniņa. Kā noskaidrojais un grāmatā *Latviešu aktieri trimdā* (1936) atklājis akadēmiskis Viktors Hausmanis, Kalniņa bija dzimusi 1905. gadā, bet, ieceļojot Austrālijā, iemeslu dēļ, par kuņiem varam tikai spekulēt, viņa bija kļuvusi par desmit gadiem jaunāka. Aktrises atdusas vietā, Foknera kapu latviešu Sv. Krusta draudzes nodalījumā, reiz pamanīju, ka Kalniņas kapa plāksnē iekalts vienīgi viņas miršanas, bet ne dzimšanas datums kā citiem. Viņas apglabātāju izvēle jau ir labi saprotama: kapakmeņi un datu plāksnes urnu novietnēs ir kā Dievam uzrādāmas vizītkartes, un nedrīkst taču mānīties Debestēva priekšā, kuņš uz Viņa valstībā nonākušo dvēseļu mirstīgajām čaulām no augstumiem vēlīgi noraugās.

Bet ko lai sakām par Imantu Lešinski (1931-1985), kuņš no 1960. līdz 1978. gadam gan kalpoja okupantu Valsts drošības komitejai (VDK), gan slepus piegādāja ziņas amerikāņu centrālās izlūkošanas pārvaldei (CIP), līdz kamēr 1978. gadā ar dzīvesbiedri un meitu Ievu (dz. 1958. g.) pārmuka pie amerikāņiem un lūdza patvērumu ASV? Amerikāņi drošības labad Lešinskiem piešķīra jaunas

identitātes: Imants pārtapa par Kēnigsbergā dzimušu vācu izcelsmes vēstures profesoru Pēteri Frīdrihu Dornu. Meitas Ievas tagad sarūpētājā grāmatā par tēvu "Starp divām pasaulēm" pati skumjākā vieta šķiet atverē pretī 113. lappusē skatāmais fotoattēls, kur virs viņas tēva kapavietas lasāms viņu reiz sargājušais vārds, bet reizē arī vilts vārds PETER F. DORN.

Mūsdienu vecākā trimdas paaudze vēl atcerēsies, par kādu sensāciju Lešinska pārbēgšana uz Rietumiem pirms nu jau četrdesmit gadiem izvērtās. Kā nekā, viņš taču bija augstu amatu ieņēmējs okupētās Latvijas varas un ietekmes organos: viņš taču bija latviešiem ārzemēs domātā propagandas laikrakstiņa "Dzimtenes Balsis" galvenais redaktors (1960 – 1970) un uzstrādājis līdz Komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs (KSK) valdes priekšsēža amatam (1970 – 1976). Grāmata neatklāj, kādus tieši noslēpumus par Padomju Savienību vai tās paverdzināto Latviju Lešinskis būtu piespēlējies amerikāņiem un kāds bija šīs informācijas nodošanas mechanisms. Bet atklājumus par pārbēdzēja darbību avīzē un KSK ar pastiprinātu interesi gaidīja arī trimdas latviešu sabiedrība, un tās vēlmes Lešinskis lielā mērā apmierināja ar kādiem trimdu rakstiem ar kopīgo virsrakstu "Kalpības gadi", kurus publicēja mūsu pašu *Laiks* no 1979. gada jūlija līdz 1980. gada septembrim. Ši rakstu serija aizņēma gandrīz vai pusi jaunās grāmatas apjoma.

Citi pēc Lešinska pārbēgšanas sagatavotie un tagad viņa meitas grāmatā pārņemtie raksti sākotnēji bijuši publicēti Zviedrijas latviešu sociāldemokratu izdevumā "Brīvība", rakstu krājumā "Latvija Šodien", "Baltiešu Forumā" un "Jaunajā Gaitā", negūdami varbūt gluži tik plašu lasītāju auditoriju kā *Laikā* iespēstie.

Īpaša vērtība ir pirmpublicētajam rakstam "Starp divām pasaulēm", kuņa nosaukumu autora

meita izvēlējusies likt visas grāmatas virsrakstā. Šis tikai 20 lappušu gaļais autobiogrāfiskais stāstījums bijis domāts kā konspekts detaļētākam Lešinska dzīvesstāstam, kas viņa pārgrās nāves dēļ beigās palicis neuzrakstīts. Te pārliecinoši pastāstīts, kāpēc Imants pēc bērnībā un jaunībā piedzīvotā un pārdzīvotā kļuvis sarkans (bez izlikšanās, ar pārliecību!), un kāda turpmākā dzīves pieredze viņu no "sarkanās slimības" izārstējusi.

Pirmpublicējums ir Induļa Zālītes apcere par "Kalpības gadiem", kur tiek pieminēta arī Lešinska "miklainā nāve" (191 lpp.), kaut viņa meita jau grāmatas ievadā, pirmpublicētajā rakstā "Dubultāģents, dubultideālists: mans tēvs" čekas vai cita ļauna spēka lomu tēva nāvē negrib atzīt. Viņa liecina: "Mans tēvs, kuņš nekad netika izcēlies ar īpaši veselīgu dzīvesveidu, pēdējos gados, kā likās, patērēja vēl vairāk cigarešu un sarkanvīna nekā agrāk. Viņam garšoja treknie vāciski latviskie ēdieni un amerikāņu steiks, nekāds sportists viņš arī nebija, līdz ar to oficiālā diagnoze – infarkts – īpašu pārsteigumu neizraisa." (9. – 10.) Vēl grāmatā publicētas pāris Lešinska ar trimdas dzejnieku Valdi Krāsļavieti izmainītas vēstules, izcelta viņa sirsniņā draudzība ar Uldi Ģērmani (abiem kopīga bijusi pretkomunistiskā nosliece un ironiskā daba) un pastāstīts šis tas cits.

Spilgtākās vietas Imanta Lešinska stāstījumos ir vīpsnāšanas pilnās epizodes par Kultūrsakaru komitejas uzaicināto ārzemju latviešu uzvešanas un izteikumiem sakarsmē ar komitejas darbiniekiem un komitejas sarīkojumos. "Alaiņtēvs", izdevējs Eduards Alainis no Memingenas Rietumvācijā atkārtoti lepojies, kā viņa dēls Imants reiz reakcionārā cīnītāja pulkveža Januma mašīnas benzīna tvertnē iebēris cukuru, tāpēc pulkveža spēkrati tālāk par Frankfurti atteikušies kalpot. Kāda varena ciņas metode! – Dažkārt atbraucēji sūdzējušies par augstām

"taksēm" savā mītnes zemē. Kāpēc tad tūdaļ nepieteicās palikt LPSR?

Visrūgtāko ironiju Lešinskis pataupa ielūgtajiem viesiem uz "padomju varas atjaunošanas 1940. gada 21. jūlijā" gadadienas svinībām restorānā *Sēnīte*. To viņš sauc par "danci uz Latvijas kapa". (171.) Viņš droši vien pareizi spriež, ka tie nav nekādi komunisti un ka savās mītnes zemēs "ar svinīgu izteiksmi seņā viņi godprātīgi seņā 18. novembra atceres aktos un dažkārt arī Aizvesto piemiņas dievkalpojumos". Viņš šos cilvēkus sauc par "bezprincipu divdabjiem". (172.) Neiejušanos ārzemju latviešu ciemiņu ādā gan var pārmest arī pašam Lešinskim. Kad viņš viņiem aizrāda, ka "ikviens dzimtenes apciemotājs taču varēja teikt, ka viņš vai viņa... nosoda apspiedēju režīmu Latvijā" (169.), viņš aizmirst, ka daudzi no šiem cilvēkiem bija pieredzējuši Baigo gadu un tagad vai nu pamatoti vai glēvi baidījās, ka viņiem par viņu "izlēcienu" varētu notikt kas ļauns. Viņi, drošs paliek drošs, izlikās esam citādi, nekā viņi bija sirdi, bet vai tad arī visa Imanta Lešinska dzīve – un pat viņa kapavieta – nebija milzu izlikšanās?

"Pārdomās par... dzimtenes likteņiem" Lešinskis 1979. gadā nosauc četrus veidus, kādos, viņaprāt, Latvija varētu atgūt neatkarību. Klasiskā iespēja, tā viņš domā, būtu karš starp Padomju Savienību un Rietumiem, tomēr tāda karā bojā ietu ne vien Eiropas mazās tautas, bet varbūt pat "visa pasaules civilizācija tās tagadējā veidolā", tāpēc tāds karš nevarētu būt "nopietnu politisku kalkulāciju objekts". Otra iespēja Baltijas valstu neatkarības atgūšanai varētu būt karš starp Padomju

Savienību un Ķīnu, trešā – revolūcija Krievijā un tās apspiestajās zemēs, bet ceturtā – pārmaiņas, kas nāktu esošā PSRS režīma evolūcijas gaitā. Var strīdēties, vai tas, kas faktiski 1991. gadā notika, bija tuvāks Lešinska izdomātajam trešajam vai ceturtajam variantam, tomēr brīvību atgūvām. Varam ilgi un dikti domāt un prātot, kā būtu tālāk virzījies Imanta Lešinska dzīves ceļš, ja viņam būtu laimējies nodzīvot normālu mūža garumu. Vai jaunā Latvijas politiskā elite būtu viņu sodījusi par viņa darbību VDK un viņus ignorējusi jeb vai būtu viņam atļūdzinājuši par "nākšanu pie prāta" un darbošanos Rietumu interesēs? Varbūt viņš būtu izšķīries mīlamiera labad par palikšanu Amerikā, turpinot izbaudīt turienes ērtības vai nu ar īsto vārdu, vai viņam piešķirto segvārdu? (Starp citu, par segvārdu runājot, uzmetiet jel acis parakstam Peter F. Dorn 1982. gadā izsniegtajā ASV pasē, kas redzama 320. lappuses atverē! Tā taču burtus veido pirmziemiņi, ne vēstures profesors.)

Pirms dažiem gadiem Latvijā populāra bija dokumentālā filma "Mans tēvs – baņķieris", kur latviete sadzen pēdas kādā Malaizijas trakonamā savam 1990. gados Latvijā šķietami sekmīgam, bet pēkšņi pazudušam baņķierim, viņas tēvam. Ievas Lešinskas tēvs nav bijis mazāk eksotisks, neparasts avantūrists un censonis par nupat minēto baņķieri, tāpēc gribas ticēt, ka grāmata piedzīvos līdzīgu popularitāti. Protams, visātrāk to izķers tie trimdas tautieši, kuņu vārdi tur pieminēti, viņu radi un viņu draugi.

Kļūdas labojums

Mūsu laikraksta Nr. 3, 6. lpp. I. Baloža rakstā "Kopēji izlolota Brīvība" pareizi jābūt Etlingenas deklarācija, jo ELJA kongress 1957. gadā notika Etlingenā, nevis Eslingenā, kā kļūmīgi publicēts. Redakcija atvainojas raksta autoram un lasītājiem.

ATMIŅU STĀSTS

GAIDA VALKOVSKA-SILENIECE

(Turpināts no Nr. 4.)

Kaut bija vēl gaužām agrs, likās, nometnē valdīja jau dzīva rosība, un tikko piekļāvēju, mamma atvēra durvis. Viņa zināja par manu ierašanos, tikai bija pārsteigta par "manu mantu nesēju". Īsi paskaidroju, ka šis zēns meklē savus tautiešus – lietuviešus, vai tādi nometnē ir? Esot gan, nedaudz ģimenes, tikai ne viņu apdzīvotajā ēkā. Kā Dieva sūtīts bez tuvākajiem iemītniekiem pienāca arī bloka vecākais, kuņa birojs bija tajā pašā gaitenī. Šis jaunais cilvēks bija izpalīdzīgs. Viņš pats nāca līdzī, futbola laukuma otrā pusē ar D burtu apzīmētās ēkas

ieejai un norādīja, ka trešajā stāvā apdzīvotāji esot lietuvieši un, minot istabas numuru, norādīja uz lietuviešu pārstāvi. Pateicos, un kāpām augšā līdz minētajām durvīm. Jau gaitenī bija dzirdama iekšā dzīva rosība, cilvēku balsis, trauku šķindēšana – brokastlaiks. Pēc mana klauvējiena durvis atvēra jauna meitene. Īsi pateicu viņai, ka te ir cilvēks, kurš meklē savus tautiešus. Viņa aicināja iekšā, bet es teicu, ka nu gan iešu pie savējiem. Par sevi viņš pastāstījis pats. Atvadījies, un meitene smaidīdama ievēda manu līdzgājēju istabā, kur vēl skanēja priedīgas čalas un sasveicināšanās.

Kad nākamajā dienā gaitenī sastapu bloka vecāko, viņš pastāstīja, ka tā lietuvieša zēna uzņemšana nometnē esot notikusi bez kavēkļiem un viņu pārstāvis pats par viņu rūpējoties.

Svētvakarā, laukumā, sastapu savu "mantu nesēju" kopā ar šo meiteni. Pārējie man zināja stāstīt, ka lietuviešiem tā esot vienīgā "jaunā" meitene – lietuviešu pārstāvja meita. Vecgada vakarā, nometnē bija balle, un nu jau šie abi ieradās roku rokā. Zēns mani vienmēr sveicināja, zemu paklanīdamies, mana māte smējās, kā karalieni. Meitene arī draudzīgi uzsmaidīja.

Togad tajā apkārtne istas zīemas nebija. Zeme šad, tad uzsala gan. Redzēju, ka zēnam nu ir īsti biezs, pelēks uzvalks, kaut ne gluži pēc viņa mēriem, arī vilnas pulloveris un silti dūraiņi. Tikai no Anglijas viņa drēbes un citas mantas atsūtītas nebija, kaut teicās divreiz rakstījies – bet veltīgi. "Drīz būs pavasaris – izdzīvošu!" Viņš nosmējās.

Pagāja vairāki mēneši, un tad kādā saulainā marta dienā nāca šie abi jaunieši mani satikt. Nometnē ļaudis runāja, ka iepriekšējā dienā lietuvieši svinējuši kāzas. Tē nu jaunais puisis man lielā sirsniņā pateicās, jo esot bijusi

likteņa sūtīta, kuņu viņš satīcis vilcienā, no Anglijas braucot. Bez manas palīdzības nezin ko viņš būtu iesācis, kur apmeties? Teicu, ka es jau neko tik speciālu neizdarīju, bija tāda sagādīšanās. Viņam nu būšot mūža draudzene, tuvi cilvēki, ģimene! Tad jaunā sieviņa uzlika savu rociņu uz mana pleca un, tā sirsniņai man acīs skatīdamās, teica: "Jūs bijāt tā, kuņa tanī decembra rītā viņu pie mums atvedāt!" Vēlēju viņiem laimīgu kopdzīvi un veiksmīgu dzīves sākumu tālajā kontinentā! Viņi visi drīz izceļoja uz Ameriku, pēc iedzīvotāju skaita rēķinot – "Otru Lietuvu!"

LIKTEŅA ROTAĻA

Kam un kādēļ vajadzīgs Diasporas likums?

ELĪNA PINTO

Simtgades simboliskais svars un Saeimas vēlēšanu tuvošanās mudinājusi politiķus rosināt jauna Diasporas likuma izstrādi. Tas ir pozitīvs signāls par gatavību veidot skaidru satvaru ilgtermiņa sadarbībai ar diasporu un saiknes uzturēšanai ar Latviju, arī atgriežoties Latvijā.

Tomēr īsais laiks līdz šārdienas vēlēšanām un politiķu drūzmēšanās ap šo vēl netapušo projektu var izrādīties gan tā veiksmes atslēga, gan lāsts. Optimists mani saka, ka tā ir iespēja kopīgo mērķu labad radīt patiešām jēgpilnu likumu. Bet pragmatīķis liek jautāt, vai pirmsvēlēšanu steigā gatavots likums nepalikis tikai formālu saukļu limeni, pēc būtības neizdzīloties, kāda ir diasporas vieta Latvijā un kā to sekmīgāk mobilizēt kopējās labklājības celšanai.

Lai optimists uzvarētu, jātop saliedējošam, saturīgam un sadarbigam likumam.

SALIEDĒJOŠS

Mūsu ikdienu jau tā nereti piesārņo šķeļoši pretnostatījumi starp "pareizajiem" un "nepareizajiem" latviešiem. Tāpēc šāda – būtībā vēsturiska – likuma radīšanā ir svarīgi paturēt prātā kopīgo mērķi: stiprināt Latviju, Latvijas pilsoņu kopumu un latvisko identitāti. Tas nenozīmē radīt kādas "pārbēdzēju" privilēģijas vai mudināt cilvēkus uz aizbraukšanu. Tas vienkārši nozīmē atzīt šodienas realitāti – mobilitāti – un veicināt Latvijas sabiedrības saliedētību pāri robežām un paudzēm. Likumā tas izpaustos, nostiprinot piederības, līdzdalības, vienlīdzīgu iespēju un atpakaļiekļaušanās veicināšanas principus un pasākumus. Diaspora jau ikdienā ir Latvijas sastāvdaļa ne tikai pārnēsā, bet arī tiešā nozīmē. Diasporas likums to var atspoguļot un stiprināt tāpat kā Jaunatnes likums attiecībā uz mūsu jauniešiem.

Un Latvijā šobrīd tik daudziem nozīmīgiem tiesiskuma, sociālās drošības un ekonomikas izaugsmes jautājumiem vajadzīgo enerģiju nevajadzētu izšķiest terminoloģiskos strīdos par jēdzienu "diaspora" vai "aizbraucēju" un "pālicēju" šķirošanā. Vislietderīgākā būtu izlēmīga nostāja, ka "visi esam savējie", un praktiskas sadarbības veidošana starp diasporu un Latvijas valsts iestādēm, pašvaldībām, uzņēmējiem, medijiem un sabiedriskām organizācijām.

SATURĪGS

Ja Diasporas likums paliks bez praktiska satura, tas tikai sekos nesen klusi apbērtā Reemigrācijas plāna pēdās, abās robežās pusēs vairojot neizpratni par valsts dokumentu jēgu un pienesumu cilvēku dzīves uzlabošanai. Latvijas piederīgie ārvalstīs vairumā nav jauna likuma pieprasītāji, pat ja novērtē šādu iniciatīvu. Pagājušosasar notikušajā pirmajā Eiropas Latviešu kongresā diskusija par šāda likuma ideju beidzās ar secinājumu – būtiskāks par formu ir saturs. Nozīmīgs, praktisks saturs. Tāpēc šis kongress kā lakmusa testu vispārējai politiskai retorikai deva mandātu Eiropas Latviešu apvienībai (ELA) risināt vairākus šķietami prozaiskus jautājumus, kas tieši ietekmē daudzu

Foto: Timurs Subhankulovs

"Diasporas saikne ar Latviju ir daļa no Latvijas spēka pasaulē. Latvijas vētrainās vēstures, ekonomikas un vērtībtelpas dēļ ārpus Latvijas mīt jau gandrīz piektā daļa tās piederīgo. No tiem Eiropā mīt aptuveni 250 tūkstoši, liela daļa – rēgulārā aprītē starp Latviju un otru mītnes zemi. Jaunajam Diasporas likumam būtu īpaši jāņem vērā šī mūsu vēsturiski jaunā realitāte – Latvija kā Eiropas Savienības sastāvdaļa. Eiropas Savienībai ir kopēja pilsonība, un katrs Latvijas pilsonis vienlaikus ir arī Eiropas Savienības pilsonis – viņa statusu nosaka arī Eiropas Savienības tiesību normas. Tam ir būtiska politiska un juridiska nozīme līdz pavisam ikdienišķiem jautājumiem."

ikdienu. Starp tiem ir diasporas dzīvesvietas reģistrācijas kārtības radītie apgrūtinājumi saiknes uzturēšanai un atgriešanās plānošanai, ārvalstu pensiju neapliekamā minimuma aizsardzībai atgriežoties, diasporas pārskaitījumi un citi jautājumi. Pagaidām ELA darbs ar ministrijām un Saeimu šajās lietās lielus augļus nav nesis – lai gan 2018. gads uzjundījis dažas cerību vēsmas.

Ja šīs vēsmas liecina par patiesu vilkmi, Diasporas likumā būtu jāparedz diasporas mobilitātei pielāgota dubultas dzīvesvietas reģistrācijas kārtība, jāneregulē ārvalstīs gūtu pensiju vai cita sociālā nodrošinājuma pārnēsāmība uz Latviju, jāatvieglo diasporas pārskaitījumu veikšana un jānovērš paugstinātas nodokļu likmes piemērošana par nekustamo īpašumu Latvijā. Pēc pārdesmit gadiem, kad mūsu cilvēki strādājuši Eiropas Savienības un citās starptautiskās organizācijās, valsts interesēs būtu arī šīs pieredzes atgriešana Latvijā valsts pārvaldē un, attiecīgi, iegūtās kvalifikācijas, stāža un sociālo garantiju atzīšana. Pienesums izaugsmei būtu arī reglamentētajās profesijās (medikā, arhitekti, inženieri u.c.) Eiropas Savienības valstīs iegūtās profesionālās kvalifikācijas atzīšana attiecīgām īstermiņa vai pastā-

vīgam darbam Latvijā un ārvalstu akadēmisko gradu atzīšana darbam Latvijas augstskolās, arī vadošās pozīcijās.

Likumam ir jārunā par Latvijas pilsonības iegūšanas un paturēšanas nozīmi ārvalstīs dzīvojošo un dzimstošo vidū. Tas arī nozīmētu uz laiku dot iespēju tiem cilvēkiem diasporā (pārsvārā latviešu sievietēm jauktās ģimenēs), kas vēl pirms dubultpilsonības ieviešanas savu bērnu labad no Latvijas pilsonības atteicās par labu mītnes zemes pilsonībai, Latvijas pilsonību atjaunot reģistrācijas, nevis naturalizācijas kārtībā. Kvalitatīvai politikai nozīmīga ir pilsoņu aktīva dalība vēlēšanās, un diasporā tālab jāatbalsta vēlēšanu lokam atbilstīga vēlēšanu iecirkņu skaita izvietojums un pasta balsošanas kārtības atvieglošana. Bet pašvaldību vēlēšanās būtu jāparedz pasta balsošanas iespēja no ārzemēm – jo balsstiesības ir arī tām divām trešdaļām ārvalstīs mītošo, kam Latvijā pieder nekustamais īpašums.

Diasporas likums var arī nostiprināt valsts stratēģisko izvēli sniegt tik būtisko ilgtermiņa atbalstu latviskās identitātes un valodas uzturēšanai, latviskās izglītības un kultūras pieejamībai ārvalstīs, kā arī diasporas nevalstisko organizāciju darbam un diasporas atspoguļo-

jumam sabiedrisko mediju saturā. Likumā var paredzēt sadarbības formātus, kā veicināt diasporas uzņēmēju, profesionāļu un zinātnieku iesaisti Latvijas tautsaimniecībā, eksporta un investīciju veicināšanā, tehnoloģiju pārnēsē, pētniecībā un izstrādē.

Visbeidzot, šī ir iespēja dot jaunu grūdienu jēgpilniem remigrācijas un atpakaļiekļaušanās atvieglošanas pasākumiem Latvijas piederīgajiem un viņu ģimenes locekļiem, kas atgriežas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Tas papildinātu Repatriācijas likumu, kuŗš attiecas galvenokārt uz latviešu trimdu, kas izveidojusies Latvijas okupācijas rezultātā. Remigrācija ir viens no risinājumiem augošajam darbaspēka deficitam, jaunu uzņēmumu krītošajam skaitam, bet arī visu paudzju, tostarp senioru, gādīgu roku un maciņu trūkumam, īpaši novados.

SADARBĪGS

Diasporas jeb, plašāk, mobilitātes politika ir pārmaiņu un inovācijas politika. Tā pieprasa ilgtermiņa pārliecību un stratēģisku daudznozaru vadību. Diasporas jautājumi šodien jau iesniedzas tik daudzu ministriju pārziņā, ka topošajā likumā ir svarīgi tiem noteikt skaidri vadītu, vienkāršu un caurskatāmu pārvaldības for-

mu. Tas tikai cels pašas valsts pārvaldes un resursu izlietojuma efektivitāti.

Pārvaldībā ir princips "neko par mani – bez manis". Tas pats attiecas uz šādu likumu un katru no iepriekš skartajiem praktiskajiem jautājumiem. Tos nevar risināt izkaisīti. No pašiem aizmetņiem jāiesaista visi spēlētāji – Saeima, koordinējošās un nozaru ministrijas, kā arī pašvaldības un uzņēmēju vai darba devēju apvienības. Lielākais likumu jēgas tests ir to piemērojamība – un šajā gadījumā praktiski rezultāti nav iespējami bez katra spēlētāja gatavības reāli iesaistīties.

Tas pats princips gan likuma izstrādē, gan arī ikdienas lēmumu pieņemšanā par diasporu attiecas arī uz ārvalstīs mītošo Latvijas piederīgo pārstāvību un līdzdalību. Nozīmīga loma šajā ziņā ir jau senas tradīcijas nostiprinājušajām trimdas organizācijām ar PBLA priekšgalā, gan arī tādām reģionālām un ikdienas mobilitātes jautājumos aktīvi iesaistītām organizācijām kā ELA.

Mūsdienu zibakciju un mirklīnītiņu laikmetā gan ir svarīgi šo organizāciju darbu papildināt arī ar tiešu līdzdalību. Tāpat kā Latvijā, daudzi ārvalstīs dzīvojošie biedrības neiesaistās, bet ir aktīvi tikai konkrētos sev akūtās jautājumos. Tāpēc jau pēc notikušā Eiropas Latviešu kongresa modeļa būtu jāveido diasporas konsultatīva asambleja, to papildinot ar ikdienas digitālas līdzdalības rīku. Smēloties iedvesmu Somijas un Horvātijas labajā praksē, tas dotu iespēju diasporai iesniegt konkrētus likumdošanas priekšlikumus izskatīšanai Saeimā kolektīvajiem iesniegumiem noteiktajā kārtībā un piedalīties konkrētu ar diasporu saistītu lēmumu pieņemšanā. Pats galvenais, tas stiprinātu ārvalstīs mītošo izpratni par Latvijas norisēm un pilsonisko saikni – kas var būt īpaši nozīmīgi, apsverot lēmumu par atgriešanos.

Beidzot jāuzsver – diasporas saikne ar Latviju ir daļa no Latvijas spēka pasaulē. Latvijas vētrainās vēstures, ekonomikas un vērtībtelpas dēļ ārpus Latvijas mīt jau gandrīz piektā daļa tās piederīgo. No tiem Eiropā mīt aptuveni 250 tūkstoši, liela daļa – rēgulārā aprītē starp Latviju un otru mītnes zemi. Jaunajam Diasporas likumam būtu īpaši jāņem vērā šī mūsu vēsturiski jaunā realitāte – Latvija kā Eiropas Savienības sastāvdaļa. Eiropas Savienībai ir kopēja pilsonība, un katrs Latvijas pilsonis vienlaikus ir arī Eiropas Savienības pilsonis – viņa statusu nosaka arī Eiropas Savienības tiesību normas. Tam ir būtiska politiska un juridiska nozīme līdz pavisam ikdienišķiem jautājumiem.

Diaspora ir nozīmīga gan mūsu tautas saliedētībai un kultūras kopšanai mūsdienu mobilitātes apstākļos, gan arī kā starptautiskas pieredzes, ekonomiska pienesuma un specializētu zināšanu avots. Ar topošo Diasporas likumu šo mūsu nācijas daļu var nepārprotami iekļaut Latvijas kopējā apziņā un veiksmīgāk piesaistīt tās pienesumu kopējās dzīves kvalitātes celšanai. Neizniekosim šo iespēju!

MASKAVAS IESKICĒJUMI

LIGITA KOVTUNA

Maskavas brauciena nedaudzās brīvās stundas nolēmu izmantot pastaigai pa Veco Arbatu. Atminējos Michailu Bulgakovu, Alekseja Arbuza "Vecā Arbata pasakas", aizvadītā gadsimta 80. – 90. gadu miju, kad, strādājot par avīzes "Literātūra un Māksla" žurnālisti un tulkotāju, te nācās būt... Nu, nav pat to laiku noskaņas, nav! Tumšādaini vīri ar *pižikiem* (kažokādas ausainēm) galvā ar reklāmas plakātiem uz vēdera un muguras te itin neieinteresēti valkājas pa tukšo ielu, acinot galvenokārt uz restorāniem vai skaistumkopšanas saloniem. Nevienā restorānā neriskēju spert kāju, jo tiku informēta, ka, piemēram, par vienām pusdienām Maska-

vas slavenību iecienītajā restorānā "Puškins" var nākties samaksāt cenu, kas līdzinās manam puskažokelim... Tā teica taksists Igors, kas mani kopā ar ceļabiedriem vizināja pa Maskavu jebšu bija uzticams vīrs, interesants sarunbiedrs, brauca tīri nomazgātā automašīnā un par savu pakalpojumu prasīja naudas summu, kas līdzinās tai, ko ierasts maksāt citur pasaulē. Un vēl Igors dzīvi Maskavā raksturoja ar vārdiem, par kuriem līdz šim brīdim man jādomā un jādomā – "Maskavā labi dzīvo tie, kas ir valdības siles tuvumā. Pārējie *sitas!*" Velku drūmas līdzības ar iespējamu (nedod, Dievs!) dzīvi Tēvzemē. Igors ir ļoti runātīgs un sirsnīgs – atminas tos laikus,

Vecais Arbats janvāra dienvidū

Krievijas Ārzemju literatūras bibliotēkā filmas "Meklējot Tisē" pasaules pirmizrādi atklāj Latvijas vēstnieks Krievijā Māris Riekstiņš. Blakus – Dzintra Geka, Modris Kļaviņš, Viktors Gribermans

Grigorijs Amuels, atklātā kluba "Starptautiskais dialogs" vadītājs, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris, maija vidū viesosies pie latviešiem Amerikā, Vašingtonā

Runā Jevgeņijs Smirnovs no Soļikamskas

Latvijas vēstniecības 3. sekretārs Kaspars Svilāns lasa A. Bloka dzejoli "12" latviešu valodā I. Ziedoņa tulkojumā sarīkojumā jaunā Ārzemju literatūras bibliotēkā

Maskavas latviešu skoliņas bērnu darbi izlikti goda vietā mūsu vēstniecībā, Čapligina ielā 3, nama "Tālava" telpās

kad ekskursijās apmeklējās Rīgu un Jūrmalu, atminas *Rīgas melnā balzama* garšu un noskaņas. Un vēl – viņš neuzticās Krievijas informācijas avotiem, bet lasa pasaules ziņas, nosoda Krievijas rīcību Ukrainā un Krimā. Cik tādu, kā viņš, Krievijā ir, grūti priest – statistika joprojām vēstī par Putina popularitātes augstajiem reitingiem, un, kā mūsu avīzes iepriekšējā numurā teica vēstnieks Māris Riekstiņš, joprojām par vienu no ievērojamākajām vēsturiskajām personām Krievijā tiek uzskatīts Staļins. Vecā Arbata suvenīrtirgotavās ir arī Leņina portreti, krūzītes ar Putina attēlu, PSRS simbolika arī šokolādītes šaujamoču un patronu rindas veidā. Tādas redzēju veikalā, kur iegriezos nopirkt konfektes savām mazmeitām. Kamēr boliju acis uz šiem agresīvajiem saldumiem, mani realitātē atsauc – un veļajos, piedzīvotajos padomju laikos atpakaļ aizmeta – pārdevējas, krāšņas krievietes, pārkon-dimdošais uzsauciens: "Zakazi-vaiķe, govoriķe!" ("Pasūtiniet, runājiet!").

(Turpinājums 9. lpp.)

(Turpināts no 8. lpp.)

Nebija jau tā, ka es aizkavētu gaŗu rindu, nē, bez manis te grozījās tikai pāris cilvēki. Atpazīnu šo toni! – tā ar mums runāja padomju laikos, jo netaipnība, pārākuma demonstrācija bija "stils", norma. Īstenībā krāšņā pārdevēja izrādījās lāga sieva, pat uz noliktavu aiztecēja dabūt šokolādīti ar tādu bildi, kādu gribēju. Nu, kādos vilkos esi...

Bet es grēkotu pret patiesību, ja teiktu, ka piedzīvoju daudz negāciju. Pozitīvas izjūtas vairoja jau minētais taksists Igors, citviet arī nācās satikt gluži laipnus ļaudis. Savukārt Krievijas Ārzemju literatūras bibliotēkā, kur notika sarīkojums, par kuŗu tūlīt stāstīšu, tādu bija tuvu simtam – inteligenti, draudzīgi cilvēki, kas savu piektdienas vakaru bija veltījuši, lai tuvāk iepazītos ar Latvijas kultūru. Sarīkojuma iemesls – mums labi pazīstamās dokumentālā kino režisores un *Sibīrijas* bērnu fonda dvēseles

Dzintras Gekas jaunās filmas "Meklējot Tisē" pasaules pirmizrāde. Neņemšos filmu raksturot kā skandalozu – teikšu tā – urdošu, izziņošu, iedvesmojošu, tādu, lai raisītu interesi par ievērojamā Eizenšteina filmu operātoru Eduarda Tisē dzīvi un daiļradi, kas joprojām glabā daudz noslēpumu un minējumu. Tisē saknes cieši saistītas ar Latviju (lai gan dzimis, ticamāk, Lietuvā), Dzintras rīcībā trīs gadu desmitus glabājas viņa atraitnes, rumāņu izcelsmes sievas Bjankas autentisks stāsts, kas arī liek noskaidrot, minēt, atklāt aizkulisēs, saistītas ar abu kinoleģendu dzīvi un veikumu. Pieminētajā filmas pirmizrādes sarīkojumā patikami iepriecināja tas, ka nebija katēgorisku, skaļu strīdu – diskusijā, kuŗā iesaistījās krievu kinokritiķi un arī kāds kaismīgs Eizenšteina pētnieks, grāmatas autors, notika mierīga domu apmaiņa, allaž uzsverot – malači, latvieši, pratuši vēstīt ar smalku taktu, atstājot vietu dažādu vie-

doķļu pierādījumiem. Kā es šai brīdī lepojos ar savu draudzeni Dzintru un viņas komandu! – operatoru Viktoru Gribermanu un izpildproducentu Modri Kļaviņu, kuŗi bija klāt un līdz ar Dzintru ar savu pašcieņas pilno stāju ļāva diskusijai raisīties dziļā un inteligentā plūdumā! Dzintra ir "dziļurbēja", meklētāja, izziņātāja, un tas ļauj viņai pārlicinoši atbildēt uz jautājumiem un paskaidrot katru atrasto faktu. Tie, kas skatījuši Gekas filmas "Dievputniņi", "Doreda sala", filmu par Konstantīnu Čaksti, Sibīrijas filmas, piekritīs – šī režisore dod vārdu galvenokārt cilvēkiem un faktiem, atstājot vietu pašu skatītāju secinājumiem un spriedumiem vai – vēl labāk – vēlmei uzzināt vairāk.

Krievijas Ārzemju literatūras bibliotēka gatavojas arī kādam nozīmīgam notikumam Latvijas Simtgades sakarā – marta vidū te atklās Latvijā izdoto grāmatu krievu valodā ekspozīciju, kuŗā būs arī *Laika Grāmatas* izdevumi – mums labi zināmā Rutīņas grāmata jeb Rūtas Upītes "Vēl tā gribējās dzīvot", Džona Haideina "Pauls Šimanis. Minoritāšu aizstāvis", Roalda Dobrovenska "Dzeja", kā arī Okupācijas mūzeja grāmata krievu valodā.

Sarīkojumā bija ieradušies arī Maskavas latvieši un cilvēki, kam interesē latviešu vēsture, kultūra un literatūra. Bet Jevgeņijs Smirnovs bija ieradies no Soļikamskas pilsētas, žurnālists, šīs pilsētas televīzijas direktors, kur bijām kopā *Sibīrijas* bērnu braucienā 2011. gadā, un Jevgeņijs ir kļuvis par īstu latviešu draugu un atbalstītāju, palīdzot gan ar dokumentu meklēšanas iespējām, gan gluži cilvēciski ieinteresētu saišu pēc.

Te satiku arī Leonīdu Kotoviču, vīru, kuŗš Maskavā māca latviešu valodu tiem, kas to vēlas, un viņam līdzī bija Jeļena, tulkotāja, kuŗai mūsu literatūra gluži vienkārši šķiet vērtīga un interesanta. Viņas tulkojumi tiks izmantoti Krievijā joprojām aktuālā žurnāla "Inostrannaja Literatura" ("Ārzemju Literatūra") izdevumā, kas šopavasar tiks veltīts tieši latviešu literārajiem daiļdarbiem. Un to, savukārt, veido Milda Sokolova, redaktore un autortiesību speciāliste, žurnāla līdzstrādniece. Kā jau nojautāt – ar latviešu saknēm. Par viņu vislabāk vēstīs eseja, ko Milda 2016. gadā iesūtīja *Latvijas Avīzes* eseju konkursam un kas tika godalgotā par uzvarētāju.

Milda Sokolova

Latviešu dzimtas pēdas Krievijas plašumos 120 gadu gaŗumā

Es nedzīvoju Latvijā – mani senči aizbrauca no Latvijas uz Krievijas impērijas Tālajiem Austrumiem pēc 1895. gada, kad pēc Nikolaja II rīkojuma bezzemniekiem no Rietumu novadiem sāka piešķirt neapstrādāto, brīvo Sibīrijas zemi. Tā mana vecvecmāmiņa Anna Linde kuplā latviešu ģimenē nokļuva Tālajos Austrumos. Manu

Milda Sokolova

vecvectēvu Pēteri Robiņu iesauca krievu-japāņu karā no Valmieras aprīnķa. Viņš ar medaļu par priekšzīmīgu dienestu demobilizējās Vladivostokā un apprecēja Annu.

Tālajos Austrumos 20. gadsimta sākumā nodibinājās liela latviešu kopiena – kuģu būvētāji un jūrnieki, īsti zemnieki, strādīgi, sīksti, ļoti pacietīgi un izturīgi ļaudis. Viņi būvēja mājas, iekārtoja saimniecības, audzināja bērnus. Daudzo tautību attiecības bija labas – par strādīgu, nosvērto raksturu un gatavību palīdzēt tuvākajam, latviešus cienīja gan krievi, gan ķīnieši.

Diemžēl mierīgā dzīve turpinājās neilgi – Krievijā notika revolūcija. Pēc tam sākās kolektīvizācija, kas deva latviešu kopienai drausmīgu triecienu. Stiprās latviešu saimniecības pirmās tika ierakstītas "kulakos", un viņiem atņēma visu. Daudzi cieta badu, vīrieši mira cietumos. Vecvectēva draugi zuda viens aiz otra – man līdz šim nav izdevies atrast savas vecmāmiņas krusttēva Richarda Bērziņa un krustmātes Annas Kurikas pēdas.

Nākamais terrora vilnis sākās 1937. gadā pēc Iekšlietu tautas komisāra pavēles Nr. 00447, kas skāra Tālos Austrumus. Šis vilnis ķēra Chabarovskas un Vladivostokas rūpnīcu kvalificētos strādniekus, inženierus un meistarus. Starp tiem bija daudz latviešu, manu vecvectēvu – kuģu būves meistarū ieskaitot. Viņu arestēja 1938. gadā kā japāņu spiegu. Pēc daudziem gadiem mana māte un vecmāmiņa sameklēja nopratināšanas protokolus – vecvectēvs bija izturējis spīdzināšanas un nebija atzinies, nošauts 1938. gada 11. maijā. Pēterļa Robiņa vārds ir ierakstīts Chabarovskas novada Piemiņas grāmatā.

Tālajos Austrumos piedzima mana vecmāmiņa Irma Robiņa – viņa kļuva par ārsti un visu mūžu strādāja bērnu *ātrajā palīdzībā*. Vecmāmiņa glāba bērnus visur, kur varēja – Ļeņingradas blokādes laikā izveda no piefrontes joslas pamestu bērnuudāru. Evakuācijā Čuvašijā vecmāmiņai nācās šaut uz vilkiem, kuŗi uzbruka, kad viņa brauca ragavās pie slimnieka. Irma nekad neslēpa, ka ir latviete, un mācīja mani darīt tāpat, lai gan Krievijā būt par latvieti bija bīstami.

Vecmāmiņas brālis Aleksandrs Robiņš, iedams sava nošautā tēva pēdās, izmācījās par kuģu būvētāju. Kara laikā viņš aizgāja uz fronti kā brīvprātīgais un neatgriezās – pazudis bez vēsts. Ar lepnumu saku: neviens no vecvectēva bērniem nav atteicies no sava tēva – "tautas ienaidnieka".

Aizv. gs. 90. gadu sākumā Latvijas Tautas frontes darbības laikā es īpaši lepojos, ka esmu latviete. Nekad nepadoties un darīt, kas jādara – to man iemācījusi manas dzimtas vairāku paaudžu pieredze. Gribu atrast savas dzimtas pēdas un kapavietas Valmieras aprīnķī. Gribu saprast, kāpēc milu Baltijas jūru.

Turklāt – man ir sapnis un dzīves mērķis – apzināt latviešus, kas gājuši bojā karu un revolūcijas laikā, kā arī represijās latviešus, kuŗi cietuši kā disidenti, kuŗi pazuduši bez vēsts armijā. Gribu veidot **Latviešu piemiņas grāmatu** milzīgajai Krievijas teritorijai. Tie ir skarbi un asiņaini latviešu likteņi. Tāds ir mans pienākums pret aizgājējiem. Šīs pēdas ir jāzina visiem – gan latviešiem, gan krieviem, kuŗiem pašiem traģiskie notikumi nebūt nav gājuši secen.

Maskavā, 2016. gada aprīlī

***

Nu, tādi iespaidi no Maskavas pāris dienu "ieskrējienā", vēloties kādu druciņu uzzināt par to, kā dzīvo šī pilsēta, šī megapole, un latvieši tajā, notvert kādus pavedienus, kas kaimiņzemi saista ar Latviju. Lielvalsts gavilē par uzvaru savu olimpīešu gandarijuma cīņās un gatavojas prezidenta vēlēšanām. Un, kā intervijā teica vēstnieks Māris Riekstiņš, joprojām mēģina tikt galā ar savu vēsturi. Un vēl viņš teica: "Mūsu kultūras projektus nevarēsim visnosaukt par kādu atkusni, pat par sniegpulkstenīti ne, bet ir konsekventi jāstrādā ar cilvēkiem, kas ir mūsu draugi un sabiedrotie".

Liels paldies Latvijas vēstniecības ļaudīm par viesmīlīgo uzņemšanu, īpaši 3. sekretāram Kasparam Svilānam un pārvaldniekiem Astrīdai un Pēterim!

Precīzējums. Koŗa "Tālava" sumināšana notiks š. g. 28. aprīlī Čaplīgina ielā 3.

Milda Sokolova (no labās) kopā ar Leonīdu Kotoviču un tulkotāju Jeļenu pēc filmas "Meklējot Tisē" pirmizrādes

ВЕСЕННИЙ КОНЦЕРТ

Vegas
CITY HALL

6 МАРТА
20:00
2018

ИНТАРС
БУСУЛИС

6+
@intarsofficial
www.INTARSBUSULIS.com

БИЛЕТЫ: +7 (499) 55 000 55

www.vegas-hall.ru

66 км МКАД / ВЕГАС КРОКУС СИТИ

6. martā Maskavā dziedās Intars Busulis. Reklāmlapiņas Krievijas Ārzemju literatūras bibliotēkā izdala Milda Sokolovas vedekla, liela Intara daiļrades cienītāja un populārizētāja kaimiņzemē

OKUPĀCIJAS MŪZEJA GARINŠ STĀSTA

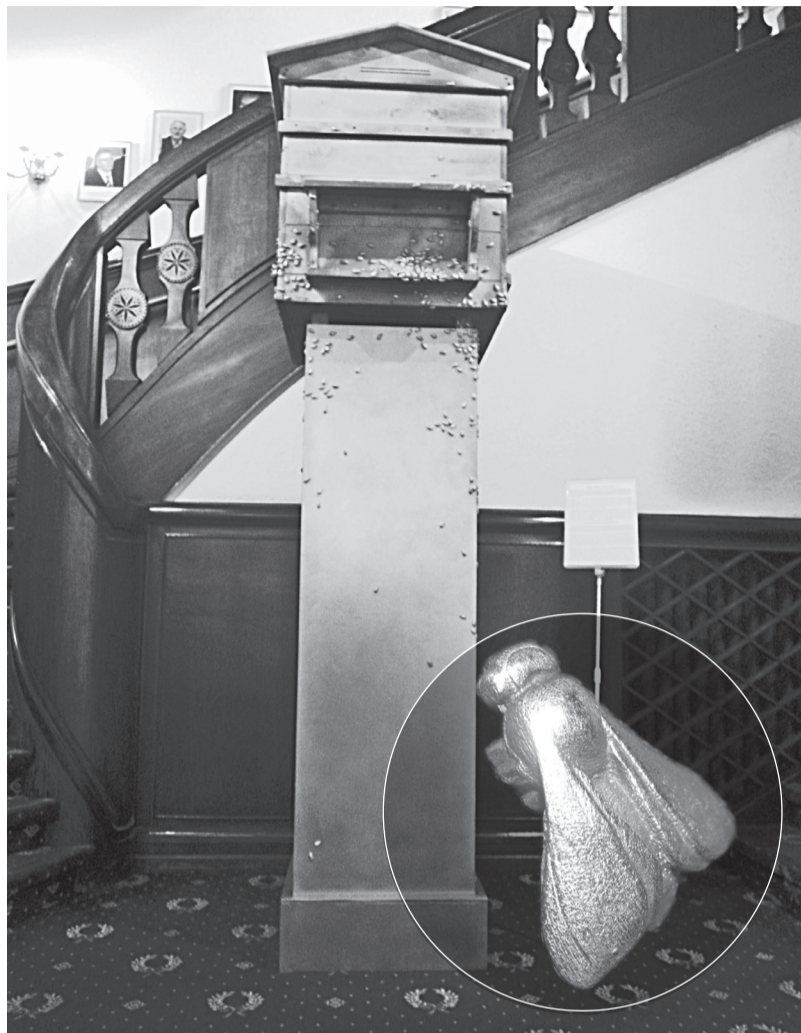
5. BITES OKUPĀCIJAS MŪZEJĀ

Bites, jūs jautāsīt? Jā, arī es nevarēju noticēt. Bet vienudien Latvijas Okupācijas mūzeja pagaidu mājvietas vestibilā ieradās bišu strops ar visām bitēm! Viņas gan nelidoja apkārt, jo ir cieši piestiprinātas pie stropa. Bet bites gan, bišu gari bronza.

Par bitēm savs stāsts. Nevis par medu, bet par latviešu leģionāriem un viņu likteni. Man it bieži gadās ar viņu gariem satikties mūzeja krātuvēs, kur saguluši viņu atmiņu stāsti un piemiņas lietas. Savā ziņā viņu gariem ar latviešu strēlnieku gariem vecajā Mūzeja ēkā ir daudz kā kopīga, un man liekas, ka viņi arī palīkam tiekas un stāsta cits citam garus garus stāstus par karošanu svešās zemēs un armijās. Bet kāds tam sakars ar bitēm?

Kad 1945. gadā kaŗš Eiropā gāja uz beigām, liels skaits latviešu leģionāru nonāca Zēdelgemā. Nelegāli iesaukti Vācijas armijā un Vācijas austrumos karojusi pret sarkanajiem, viņi pēdējās dienās "paņēma vāgu" un devās uz Rietumiem, jo ticēja, ka angļi un amerikāņi sapratīs, ka viņi bija cīnījušies tikai pret Latvijas ienaidniekiem. Nesaprata, un teju 12 tūkstoši no viņiem nonāca kaŗa gūstekņu nometnē Zēdelgemā, kas ir pilsētiņa Flandrijas provincē, Beļģijā. Latvieši gan to toreiz sauca pa vācu izrunai – Cēdelgēma.

Gūstekņu nometnē aiz dzeloņstieplēm viņi cīnījās ar badu,

slimībām, pazemojumiem, bet centās uzturēt možu garu un dzīvu ticību savai un Latvijas brīvībai. 18. novembrī viņi uzcēla Brīvības pieminekļa modeli un sviņēja Latvijas neatkarības 27. gadadienu. Viņi nodibināja Dau-

gavas Vanagu organizāciju. Viņus atbrīvoja 1946. gada maijā.

Mūzeja ļaudis ieradās Zēdelgemā 2014. jūnijā, filmēja, kas bija vēl palicis no leģionāru pēdām un sagatavoja filmu par Zēdelgemu. Viņi sadraudzējās ar

Zēdelgema vēsturniekiem, kuri arī interesējās par leģionāriem un viņu likteni nometnē. Un zēdelgemieši nolēma laukumu jaunā pilsētas daļā nosaukt par Brīvības laukumu, *Brivibaplein*. Bet kāpēc tā? Nolēma arī, ka tas pienācīgi jāizskaidro un jāveido Pieminekļi brīvībai. Latviešu leģionāru un Latvijas brīvībai.

Viņi nolēma veidot pieminekli kopā ar Mūzeju. Izsludināja konkursu, un izvēlējās uzvarētāju. Tas bija latviešu tēlnieks Kristaps

Gulbis. Viņa doma: strops ir nācija, bites ir tās pilsoņi. Viņi ir strādīgi un mil mieru, kamēr viņus kāds neapdraud. Un neliela bišu saime ir apmēram tikpat liela, kā leģionāru skaits nometnē.

Tagad top bronza atliets bišu strops. Kad to ar visām bitēm atklās septembrī, es būšu stropā un dūksu līdz ar bitēm kā tāds dzīvains bišu un leģionāru garinš. Bet kad vecās nometnes nometnē atklās Mūzeju, es to godu atdošu garīnam, kas mājos tajā.

Ziedotāji, kuri Brīvības piemineklim Zēdelgemā ziedos vismaz 100 EUR vai ekvivalentu citā valūtā, saņems bronza atlietu Zēdelgema bites piespraudīti.

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (norādot – Zēdelgema piemineklim) un sūtāmi Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm. Ziedojot ar kredītkarti, lietojiet OMFA "PayPal" adresi paypal@omfa-usa.org E-pasts saziņai ilze48@yahoo.com

KANADA. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūzejam" (norādot – Zēdelgema piemineklim) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm. E-pasts saziņai dagnijast@gmail.com

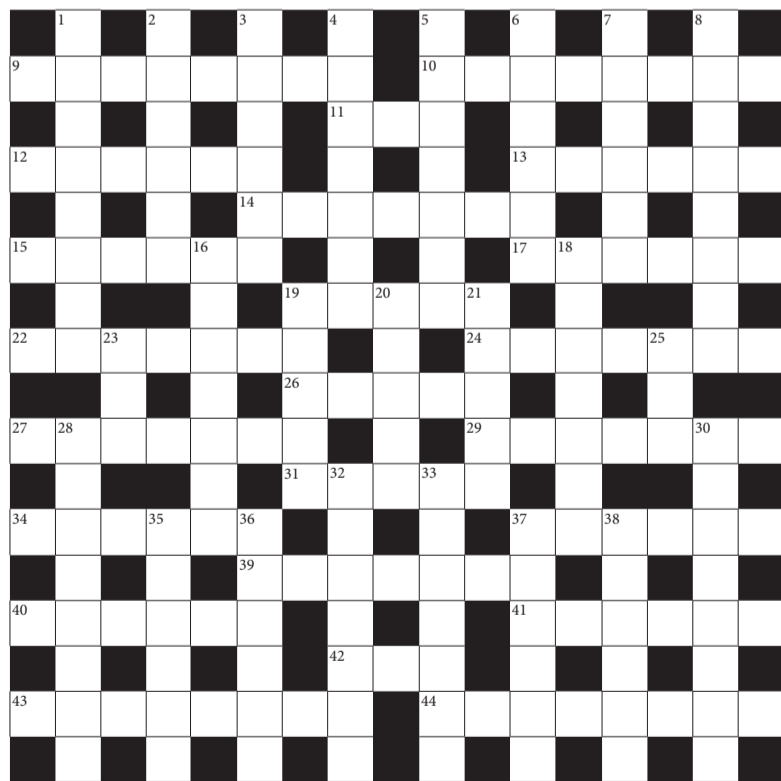
AUSTRĀLIJA. Čeki sūtāmi mūzeja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031. Klāt var pievienot vēstuli ar norādi "Zēdelgema piemineklim" E-pasts saziņai graudinsiv@bigpond.com

LIELBRITANIJA. Čeki rakstāmi un ar norādi "Zēdelgema piemineklim" sūtāmi mūzeja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR; vai ar to pašu norādi "Latvian Educational Foundation", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF. E-pasts saziņai inese.auzinasmita@gmail.com

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski 9. Nodrošināt. 10. Zinātne par runas mākslu. 11. Starptautiska organizācija (*abrev.*). 12. Kaŗaskolas audzēkņi. 13. Latvijā augošs kukaiņēdājs augs. 14. Salīdzinošais vērtējums. 15. Pieņemts lēmums. 17. Sengrieķu pilsētvalsts. 19. Kājceliņi. 22. Politiska organizācija. 24. Akmeņkoks. 26. Saldūdens zivs. 27. Romāna "Cepurnieka pils" autors. 29. Latviešu diriģents (1884 – 1956). 31. Apdzīvota vieta Jelgavas novadā.

34. Vicas. 37. Radioaktīvs halogēns. 39. Trauki zupas pasniegšanai galdā. 40. Iekārta radioviļņu uztveršanai un raidīšanai. 41. Dogma, ko ieviesusi un sankcionējusi baznīca. 42. Pašcieņa. 43. Saņemts dokumentu par izgudrojumu. 44. Dabiska.

Stateniski. 1. Slavens Argentīnas futbolists. 2. Māksliniecisks izteiksmes līdzekļu kopums. 3. Neizskatīt. 4. Pastāvīga, noturīga. 5. Rožu dzimtas augs ar melnām

ogām. 6. Bikšu daļas. 7. Sienu gleznojums ar ūdenskrāsām uz svaiga apmetuma. 8. Vēsturiski lauka nocietinājumi. 16. Sievietes vārds (*jūn.*). 18. Tāds, kam ir daudz poru. 19. Noteikta maksa, par darbu un pakalpojumiem. 20. Latviešu gleznotāja (1953). 21. Ziedkopa. 23. Franču gleznotājs (1871 – 1958). 25. Japāņu rakstnieks (1924 – 1993). 28. Apaļa būve, ko sedz kupoli. 30. A vitamīns. 32. Salokāmas brilles ar rokturi. 33. Mjanmas galvaspilsēta. 35. Īsi pāvesta raksti. 36. Sporta sacensību sākuma moments. 37. Cilvēks, kas dzīvo ļoti atturīgi, vienkārši. 38. Viriešu balss.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 4) atrisinājums

Līmeniski. 7. Plovdiva. 8. Aisbergs. 10. Bļefs. 11. Amors. 12. Perimetrs. 16. Ķirsis. 19. Cirtas. 20. Bagetes. 21. Tacis. 22. Arkas. 23. Nere. 24. Alts. 25. Balle. 27. Panda. 29. Kamenes. 31. Laucis. 32. Alauns. 36. Pakistāna. 40. Asari. 41. Omāna. 42. Smaragds. 43. Staieris.

Stateniski. 1. Golfs. 2. Dilles. 3. Gaiķi. 4. Dalbe. 5. "Oskars". 6. Krams. 7. Policija. 9. Surinama. 13. Meģe. 14. Tiesnesis. 15. Tiraspoles. 17. Galeras. 18. Kefales. 26. Anapests. 28. Dindonis. 30. Ezis. 33. Karogs. 34. Ūnijas. 35. Urgas. 37. Ibiss. 38. Talsi. 39. Amūra.

ĪSZIŅAS

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas mūzejs aicina kopīgi veidot izstādi "Brīvības stāsti: Latvijas vēsture – ģimenes vēsture", kas veltīta Latvijas Simtgadei. **Līdz 15. februārim** gaidīs ikvienu ar vēstures liecībām, tā iekļaujot savas ģimenes stāstu Latvijas kopīgā brīvības stāstā. Pērn mūzejā ciemojās liepājniece Irēna Odra, kuŗa uzdāvināja mamas – daugavpilietes – roku darbu – rūpīgi glabātu 20. gs. 30. gados baltu galdautu, izšūtu rišeljē. Informācija tīmeklī dnmm.lv vai pa tālruni: 65-421-247.

Rīgas pili Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Kaspars Gerhards pasniegta vides kvalitātes zīmi "Zaļais sertifikāts" 22 lauku tūrisma saimniecībām. Latvijā to piešķir kopš 1999. gada, un to jau saņēmuši 72 lauku tūrisma uzņēmumi, kas apliecina videi draudzīgu saimniecību un ir iecienīti arī no ārvalstu tūristiem.

Limbažos aktīvas meitenes Kate Repina, Zita Vārsberga un Ilze Ukina apvienojušās labdarības akcijā "Gūt var dodot" trūkumā nonākušajām ģimenēm. Tajā aktīvi iesaistījušies arī iedzīvotāji, atnesot mazlietotas drēbes, jo par mazu, gultas veļu, apavus, sadzīves lietas un pārtiku. Saziedotā uzglabāšanai atrasta neliela pagraba telpa kādreizējā pasta ēkā. Tās iri divas reizes gadā apmaksā pašas aktivistes. Viņas plāno dibināt biedrību, tad labdarībai varētu pievērsties vēl nopietnāk, saņemot atbalstu arī no pašvaldības un fondiem.

Sēlijā februāri notiek "Dzīvo stāstu dienas", kas aptvers 17 reģiona "salas", kuŗās tiks identificēts potenciāls sekmīga lauku tūrisma produkta izstrādei: Aknīstes novadā – Asarē, Gārsenē; Ilūkstes novadā – Dvietē, Eglainē, Subatē; Jēkabpils novadā – Zasā, Dignājā, Kaldabruņā; Salas novadā – Biržos, Sēlpilī; Viesītes novadā – Elkšņos, Saukā, Ritē; Neretas novadā – Mazzalvē, Pilskalnē; Jaunjelgavas novadā – Staburagā, Secē.

Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars" 3. februārī izskanēja Baltijas valstu Simtgadei veltīta mūsdienu etnomūzikas programma "Zem austras koka". Koncertā piedalījās lietuviešu izcelsmes amerikāņu mūziķis Ābrahams Brodijs, latviešu koklētāja Laima Jansone un postfolkloras ansamblis "Trys Keturiose".

Liepājā 2. un 3. februārī darba vizītē bija ieradusies Apvienoto Arābu Emirātu (AAE) vēstniece Latvijā **Hanana Al Alili** (*Hanana Halfana Obaid Ali AL Madhani*) ar delegāciju. Tikās ar Liepājas domes priekšsēdi Uldi Sesku un vadošiem speciālistiem, kā arī apmeklēja dažādu nozaru uzņēmumus. Latvijai paredzēts slēgt ar AAE ekonomiskās sadarbības līgumu, tāpēc tiks izveidota apvienotā ekonomiskā komiteja, kur vēstniece vēlas redzēt arī ostas pilsētas Liepājas pārstāvi.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

AICINĀJUMS tautiešiem visā pasaulē!

Latvijas Simtgades zīmē vēlamies mūsu pilsētā Valkā pulcēt kopā zolītes spēlētājus no visas pasaules, tādējādi ne tikai svinot svētkus, bet arī dodot iespēju iepazīties un, protams, noskaidrot spēcīgākos.

2018. gada 14. – 15. jūlijā Valkā notiks Pirmā Zolītes olimpiāda. Šī būs vienreizēja iespēja sacensties labākajiem zolmaņiem no visas pasaules. Olimpiādu

riko biedrība *Latvijas Zolītes federācija*, Valkas novada dome un biedrība *Atbalsts Valkai*. Olimpiāda norisināsies divas dienas – pirmajā – individuālās sacensības, bet otrajā – komandu sacensības.

Gatavojoties Pirmajai Zolītes olimpiādei, esam sarīkojuši divus Zolītes dižsvētku turnīrus, kas notika 2016. un 2017. gadā, pulcējot attiecīgi 118 un 115 dalīb-

niekus. Šāgada olimpiādas organizatori, protams, cer uz vēl lielāku atsaucību!

Lai labāk sagatavotos šim pasākumam, organizatori lūdz līdz **14. jūnijam** paziņot par savu līdzdalību pa e-pastu sports@valka.lv.

Informācija par naktsmītnēm: <http://visit.valka.lv/>

Vents Armands Krauklis,
Valkas novada domes priekšsēdis

PĒRK

Uzpērkam dabīgos matūs astēs un bizēs par labu cenu no 35 cm garuma. Zvaniet. Tālr. 24915507.

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

MUMS RAKSTA

Valsts, kur vērts dzīvot, strādāt, atgriezties

Atsaucoties Māras Zālītes, Raimonda Paula, Ilmāra Knaģa rakstītajam

Daudz fantazijas nevajag, lai izprastu, kāpēc netika atvērti čekas maisi atjaunotās valsts sākumā. Ar Gunta Ulmaņa ievēlšanu tika radīta aura, ka tagad valsti vadīs goda cilvēki ar tautas interesēm pirmajā vietā. Piemuļķojo! Arī mani. Maisu neatvēršanai bija savas sekas. Valdības nevarību izmantoja pretlatviskie elementi. Raisījās diskusijas pat par jautājumiem, kas nav apspriežami, kā, piemēram, valsts valoda. Mūsu tiesu

instances izrādījās tikai tādi kranciši, kas pa laikam ierējās, bet galvenokārt luncināja astes. Kā tas izskaidrojams, ka pie Eiropas Savienības pārpilnās siles barojās "Latvijas pārstāvji" Rubiks un Ždanoka? Kauns! Tiesu nevarība turpinās vēl šodien. Mūsu paaudzei nav cerību tikt vaļā no okupācijas laiku traumas. Sāpīgi, bet saprotami. Nākamajai paaudzei būs darba pilnas rokas, lai atgūtu zaudēto un izveidotu valsti ar plašāku horizontu un nākotnes perspektīvu.

Valsti, kur valda labklājība, kur vērts dzīvot, arī atgriezties. Atverot čekas maisus tagad, tiktu apmierināta ziņkārība, bet tautai no tā nekāda labuma nebūtu. Gluži otrādi, tikai lieka naudas tērēšana un jauni iemesli strīdiem.

Nogriezīsim šo Padomju laiku nabas saiti! Čekas maisiem ir jāsadeg, un jo ātrāk, jo labāk. Šurp sērkokciņus!

Ivars Galiņš

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
LIELĀKĀ grāmatu tirgotāja

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
PIESŪTĪS PA PASTU

MATIŠS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SĒRAS

Mūžībā aizgājis

GEORGS ALFEROVŠ

Dzimis 1921. gada 11. decembrī Liepājā,
miris 2018. gada 27. janvārī Bradfordā

Mīlestībā un pateicībā
sieva **Ārija,**

dēls **Igors un mazbērni Ināra, Aleksandrs un Sebastians,**
dēls **Andrejs un vedekla Mērija ar ģimeni**

NEKROPOLE
PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju Nekropole.info arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju. Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

www.nekropole.info

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvā Latvija* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Līgita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27, Rīga,
LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants,
NN6 7TJ. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:
07788790952, e-pasts: terezebogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čekas, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERTNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administrātoram +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čekas uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3.50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia
Iespēst: SIA EVEKO, Rīga

SPORTS

SPORTS

SPORTS

VĒLAM VEIKSMES
MŪSU OLIMPIEŠIEM
PHJONČHANĀ!

Pēdējās četrās olimpiskajās spēlēs bijām pieraduši, ka uz hokejistu rēķina sportistu skaits Ziemas olimpiskajās spēlēs ir aptuveni 50, taču šogad jāiztiek bez hokeja izlases, un uz Phjončhanu aizbrauc 35.

Latvijas sportistu delegācija Phjončhanā. **Skeletons** (3): Martins Dukurs, Tomass Dukurs, Lelde Priedulēna. **Bobslejs** (9): Oskars Melbārdis, Daumants Dreiškēns, Arvis Vilkašs, Jānis Strenga, Oskars Ķibermanis, Jānis Jansons, Helvijs Lūsis, Matīss Miknis, Intars Dambis (rezervists). **Biatlons** (3): Andrejs Rastorgujevs, Oskars Muižnieks, Baiba Bendika. **Kamaniņš** (10): Inārs Kivlenieks, Kristers Aparjods, Artūrs Dārznieks, Juris Šics/Andris Šics, Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš, Eliza Cauce, Ulla Zirne, Kendija Aparjode. **Daiļslidošana** (2): Deniss Vasiljevs, Diāna Ņikitina. **Ātrslidošana** (1): Haralds Silovs. **Šorttreks** (2): Roberts Zvejnieks, Roberto Puķītis. **Kalnu slēpošana** (2): Kristaps Zvejnieks, Lelde Gašūna. **Slēpošana** (3): Indulis Bikše, Patrīcija Eiduka, Inga Paškova.

***

Olimpiskajā delegācijā ir pieci veterāni un 13 debutanti. Četriem mūsu olimpiešiem būs trešās spēles, 12 atlētiem – otrās, debutantu ir 13. Phjončhanā olimpisko gaisu pirmo reizi ieelpos biatlonisti Baiba Bendika un Oskars Muižnieks, bobsleja stūmēji Jānis Jansons un Matīss Miknis, daiļslidotāji Diāna Ņikitina un Deniss Vasiljevs, distanču slēpotāji Patrīcija

Eiduka, Inga Paškova un Indulis Bikše, šorttreka slidotājs Roberts Jānis Zvejnieks, kamaniņu braucēji Artūrs Dārznieks, Kendija un Kristers Aparjodi. Debitantiem nevar pieskaitīt bobsleja stūmēju Intaru Dambi, jo viņš bijis jau divās Ziemas olimpiskajās spēlēs, taču Vankuverā nestartēja tāpēc, ka nopietni bija saslimis Intara četrinieka pilots Jānis Miņins, bet Sočos ieradās komandas rezerves stūmēja statusā un netika pie braukšanas. Rezervists Dambis 34 gadu vecumā ir arī Phjončhanā.

Phjončhanas Olimpiskās spēles tika atklātas 9. februārī un risināsies līdz 23. februārim.

Latvijas sportistu skaits Ziemas
olimpiskajās spēlēs

(Gads, vieta, sportistu skaits, sporta veidi, medaļas)					
1992 Albēvila	23	6	0	0	0
1994 Lillehammer	27	6	0	0	0
1998 Nagano	29	6	0	0	0
2002 Soltleiksitija	47	8	0	0	0
2006 Turīna	57	8	0	0	1
2010 Vankuvera	58	9	0	2	0
2014 Soči	58	9	0	2	2
2018 Phjončhana	35	9	?	?	?

PIRMIZRĀDI PIEDŽĪVO
"LEDUS TRASES SAPNĪ"

Phjončhanas Ziemas olimpisko spēļu priekšvakarā Latvijas Televīzija (LTV) demonstrē Korejas dokumentālo filmu "Ledus trases sapnī" par Latvijas olimpieti Martinu Dukuru un viņa sīvāko pretinieku Dienvidkorejas skeletonistu Sunbinu Junu.

Skeletons ir viens no centrālajiem un intrigām bagātākajiem ziemas sporta veidiem Dienvidkorejā un Latvijā. Dokumentālais stāsts ielūkojas abu valstu skeletona pasaules "plūsos" un "minusos", sniedzot kopskatu un piedāvājot iespējamās prognozes par skeletonistu sasniegumiem šā gada olimpiskajās spēlēs. Filma "Ledus trases sapnī" iezīmē ziemas sporta veidu īpatnības Latvijā, parādot

tās no korejiešu skatpunkta. Filma ir viena no trim filmu cikla sērijām Latvijas – Korejas kopprojektā, ko īsteno Korejas kompānija *Upright Media* un TV *Chosun* sadarbībā ar Latvijas Televīziju un Latvijas producentu kompāniju *Avantis Promo*. Korejas TV pārstāvi devās uz Latviju, lai iepazītos ar mūsu valsts sportistiem, izzinātu ziemas sporta veidu īpatnības Latvijā, sevišķi uzmanību pievēršot mūsu skeletonista Martina Dukura sasniegumiem lielajā sporta arēnā un salīdzinot tos ar viņa sīvā pretinieka – Dienvidkorejas skeletonista Sunbina Juna – ievērojamiem panākumiem. Korejas filmas režisors ir Kims Kjongils, scenārija autore Džiun Lī. Dienvidkorejā filma tiks izrādīta 15. februārī, sniedzot vairākus miljonus lielu auditoriju tieši pirms galvenajām olimpiskajām sacīkstēm skeletonā.

RŪPĒSIES PAR
LATVIJAS OLIMPIEŠU
DROŠĪBU KOREJĀ

Pirmo reizi Latvijas olimpiskās delegācijas sastāvā 2018. gada Ziemas olimpiskajās spēlēs Korejas kūrortā Phjončhanā būs savs drošības dienestu virsnieks. Korejā drošību par Latvijas sportistiem un amatpersonām gādās Valsts policijas priekšnieka vietnieks Artis Velšs (*attēlā*).

"Mūsu darbā uztraukums ir sveša lieta. Es jau vairāk piedalos kā sava darba profesionālis," bez saukuma pirms došanās uz 2018. gada Olimpiskajām spēlēm portālam *Delfi* sacīja Velšs, kurš līdz šim tik liela līmeņa sporta sarīkojumos nav bijis. Latvijas policijai

un Velšam ir laba sadarbība ar Korejas kollegām. Tās ietvaros viņš 2015. gadā devās uz pasaules studentu spēlēm jeb Universiādu, bet tagad sekotājs aicinājums no Korejas puses doties uz Ziemas olimpiskajām spēlēm un darboties starptautiskajā sadarbības centrā. Šajā centrā strādās daudzu valstu policijas pārstāvi, kuri palīdzēs Korejas kollegām olimpiskās spēles veidot vēl drošākas visdažādākajos aspektos.

ATCEĻ KRIEVU SPORTISTU
DISKVALIFIKĀCIJU

Sporta arbitražas tiesa (CAS) paziņojusi par diskvalifikāciju atcešanu 28 Krievijas sportistiem, tostarp skeletonistam Aleksandram Tretjakovam, kuriem iepriekš Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) bija piespriedusi mūža diskvalifikāciju no dalības olimpiskajās spēlēs, atjaunojot arī šo atleto izcīnītos rezultātus 2014. gada Soču Olimpiādā. CAS lēmums nozīmē, ka Latvijas skeletonistam Martinam Dukuram tomēr netiks piešķirta Soču Olimpisko spēļu zelta medaļa, kuŗu saglabās Tretjakovs. Martins Dukurs Sočos palika otrs, kamēr viņa brālis Tomass ieņēma ceturto vietu, tagad netiekot pie bronzas. Bronzas medaļu Sočos izcīnīja amerikānis Metjū Antuāns.

Sudrabu saglabās arī kamaniņu braucējs Alberts Demčenko, līdz ar to Krievijas komanda arī saglabās otro vietu kamaniņās stafetē. Tādējādi Latvijas kamaniņu komanda saglabās bronzu un netiks pie sudraba, kā to paredzēja SOK sākotnējais lēmums.

Apelācija apmierināta tikai daļēji bobslejisti Aleksandram Zubkovam, Aleksejam Vojevodam, Aleksandram Kasjanovam, Aleksejam Puškarjovam un Ilviram Huzinam. Līdz ar to Latvijas bobslejistiem pienākas pārdalītās Soču medaļas pēc Krievijas ekipāžu

diskvalifikācijas. Divnieku sacensības bronzu saņems sākotnēji piektajā vietā finišējušie Oskars Melbārdis/ Daumants Dreiškēns, bet četriniekos sudrabu par zeltu "pārvērtīs" Melbārdis/Drejškēns/ Arvis Vilkašs/Jānis Strenga.

OLIMPISKĀS UGUNIS
GAISMĀ

• Par 102 medaļu komplektiem septiņu sporta veidu 15 disciplīnās 16 dienu garumā cīnīsies 2925 sportisti no 92 pasaules valstīm. Tas ir jauns gan dalībnieku, gan dalībvalstu rekords Ziemas olimpisko spēļu vēsturē.

• Lielākā būs ASV delegācija ar 242 sportistiem, bet Kanadai būs 226 sportisti. Mājiniece Koreja sacensībās startēs ar rekordlielu 144 sportistu delegāciju, turklāt mājinieki būs pārstāvēti visās disciplīnās. Savukārt ar neitrālām formām Korejā startēs 169 sportisti ar nosaukumu "Olimpiskie atlēti no Krievijas" (OAR).

• Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijas profesore **Agita Ābele** būs 52 daiļslidošanas tiesnešu brigādē Phjončhanas Olimpiskajās spēlēs. Viņai ir Augstākās kategorijas tiesneses sertifikāts.

• Pirmo reizi Ziemas olimpisko spēļu vēsturē šogad startēs Ēkvadora (distanču slēpošana), Eritreja (kalnu slēpošana), Kosova (kalnu slēpošana), Malaizija (daiļslidošana), Nigērija (bobslejs un skeletoni) un Singapūra (šorttreks).

• Bokss var zaudēt vietu 2020. gada Tokijas Olimpisko spēļu programmā, brīdinājis Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) prezidents Tomass Bachs. Kā norādījis Bachs, SOK pašlaik ir norūpējies par situāciju Starptautiskās Boksa asociācijas (AIBA) vadībā, tāpēc organizācija patur iespēju izslēgt boksu no šī gada jaunatnes Olimpiādas un 2020. gada Tokijas Olimpisko spēļu programmām.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

DVF Londonas nodaļas valde laipni aicina visus biedrus piedalīties nodaļas pilnsapulcē svētdien, 4. martā, plkst. 10.30 DVF nama kluba telpās, 72 Queensborough Terrace, London W2 3SH.

ANGLIJA

DVF Londonas nodaļas Vanadzū kopa aicina uz tradicionālo Pankūku dienu otrdien, 20. februārī, no plkst. 12 līdz 15 DV nama ēdamzālē, 72 Queensborough Terrace, London, W2 3SH. Ieeja par ziedojumiem. Mīļi lūgti mūsu namā!

DIEVKALPOJUMI

APVIENOTĀJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Londonā svētdien, 11. februārī, plkst. 14 Atspīdēšanas laika pēdējās svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu – Mūsu Kunga apskaidrošanas diena. Svētdien, 25. februārī, plkst. 14 Kristus ciešanu piemiņas laika dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The*

German Protestant Church), 29 Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA, svētdien, 18. februārī, plkst. 11. Gavēņa laika dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Straumēnos, Zaļajā zālē, *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, 25. februārī, plkst. 10 Gavēņa laika dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Mansfildā, *St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP*, sestdien, 3. februārī, plkst. 11 Epifānijas laika dievkalpojums.

Derbijā, *Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT*, svētdien, 4. februārī, plkst. 12 Epifānijas laika dievkalpojums.

Notinghamā, *Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH*, svētdien, 4. februārī, plkst. 15 Epifānijas dievkalpojums.

Pīterboro, *St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN*, sestdien, 10. februārī, plkst. 16 Epifānijas laika dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančesterā, *Martin Luther Kirche,*

9 Park Road, Stretford, M32 8FE, svētdien, 11. februārī, plkst. 13.30 dievkalpojums.

ZVIEDRIJA
DIEVKALPOJUMI

INFORMĀCIJA par Zviedrijas latviešu ev. lut. draudzēm un dievkalpojumiem redzama arī mājaslapā www.draudzes.se

GĒTEBORGAS ev. lut. draudzes Epifānijas laika dievkalpojums svētdien, 4. februārī plkst. 14 Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Haga Östergata 30, Gøteborg*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde, pie ērģelēm *Peter Wågsjö*. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce un sadraudzība Hāgas draudzes telpās. Visi sirsnīgi gaidīti!

STOKHOLMAS Sv. Ērika katoļu katedrāles kriptā, *Folkungagatan 46*, svētdien, 11. februārī, plkst. 12 dievkalpojums un sekojoši aizlūgums par pr. Pētera Dupata dvēseli (metro: *Medborgarplatsen*). Bīskapa kriptā atrodas zem katedrāles. Jāiet lejup, no katedrāles galvenās fasādes ieejas durvīm pa kreisi, līdz pirmajām durvīm labajā pusē). Pēc Sv. Mises draudzes zālē gadskārtējās Aizgavēņa jeb Vastlāvju svinības.

Stokholmas Latviešu katoļu draudzes vārdā mūsu dziedātpriecīgos tautiešus un viņu zviedru draugus uz dievkalpojumu un/vai "Aizgavēņa balli" ielūdz draudzes vecākā Anita Elksne un kapelāns Andris Priede.

UPSALAS ev. lut. draudzes Gavēņa laika dievkalpojums sestdien, 17. februārī, plkst. 14 Vindhemas baznīcā (*Vindhems kyrka, Vindhemsgatan 9, Upsalā*). Dievkalpojumu vadīs mācītāja Ieva Graufelde. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce. Visi mīļi gaidīti!

STOKHOLMAS ev. lut. draudzes Gavēņa laika pirmās svētdienas dievkalpojums svētdien, 18. februārī, plkst. 14 Somu baznīcā (*Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Gundars Bērziņš, pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Pēc dievkalpojuma draudzes namā kafijas galds un draudzes gada pilnsapulce. Visi mīļi gaidīti!

VĀCIJA
DIEVKALPOJUMI

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, 4. februārī plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr.

A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Bekhofas latv. baznīcā (*Am Beckhof 44, Bielefeld*) 18. februārī plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā, Gavēņa laika pirmā svētdienā, 18. februārī, plkst. 15 dievkalpojums. Kalpos diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma sekos azāids ar groziņiem draudzes telpās. Visi mīļi gaidīti!

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, 25. februārī plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Virzburgā, *Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2*, sestdien, 24. februārī, plkst. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās – kā arvien, arī bērni laipni aicināti.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, 4. martā, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars senās sakristejas telpās.